The Co-Operative Bank of Rajkot Ltd.
Multi State Co-Operative Bank
Raj Bank

ગ્રાહક સેવા માહિતી પુસ્તિકા

ग्राहक सेवा जानकारी पुस्तिका

Customer Service Information Booklet

(તા. ૦૧.૧૦.૨૦૨૬ થી અમલી બનશે)

(दिनांक ०१.१०.२०२६ से लागू होगा)

(With effect from 01.10.2026)

આ પુસ્તિકાનો હેતુ અમારા ગ્રાહકોને ઉપલબ્ધ મુખ્ય બેંકિંગ સેવાઓ, ગ્રાહક અધિકારો, ફરિયાદ નિવારણ વ્યવસ્થા, વિગેરે વિશે સરળ અને સ્પષ્ટ માહિતી આપવાનો છે.

इस पुस्तिका का उद्देश्य हमारे ग्राहकों को उपलब्ध प्रमुख बैंकिंग सेवाओं, ग्राहक अधिकारों, शिकायत निवारण व्यवस्था, विगेरे की सरल और स्पष्ट जानकारी प्रदान करना है।

This booklet aims to provide our customers with simple and clear information about key banking services, customer rights, the grievance redressal mechanism and etc. available at our bank.

A. ગ્રાહક સેવા માહિતી:

ग्राहक सेवा जानकारी:

Customer Service Information:

(i) થાપણો પરના મુખ્ય વ્યાજદરની માહીતી શાખામાં અલગથી દર્શાવાવામાં આવેલ છે.

(ii) તમામ થાપણ ખાતાઓ, અને સેફ ડિપોઝિટ લોકર્સ માટે નોમિનેશનની સુવિધા ઉપલબ્ધ છે.

(iii) સોઈલ્ડ નોટ્સ તથા મ્યુટીલેટેડ નોટ્સનું વિનિમય કરી આપવામાં આવશે.

(iv) તમામ પ્રકારના ચલણી સિક્કા સ્વીકારવામાં/ વિનિમય કરી આપવામાં આવશે.

(v) અહીં રજૂ થયેલી કોઈ નોટ નકલી હોવાનું જણાય તો, તે નોટ પર સ્ટેમ્પ મારી રજૂ કરનારને તે અંગેની સ્વીકૃતિ આપવામાં આવશે.

(vi) ચેકના વસૂલાત માટે લાગુ સમયમર્યાદા જાણવા બેંકની ચેક કલેકશન પોલિસીનો સંદર્ભ લો.

(i) जमा राशियों पर प्रमुख ब्याज दरों की जानकारी शाखा में अलग से प्रदर्शित की गई है।

(ii) सभी जमा खातों और सेफ डिपॉजिट लॉकरों पर नामांकन सुविधा उपलब्ध है।

(iii) मैली तथा कटी-फटी/क्षतिग्रस्त नोटों का विनिमय किया जाएगा।

(iv) सभी प्रकार के चलन में प्रचलित सिक्के स्वीकार किए जाएंगे तथा उनका विनिमय किया जाएगा।

(v) यदि यहाँ प्रस्तुत किया गया कोई नोट जाली पाया जाता है, तो उस नोट पर मुहर लगाकर प्रस्तुतकर्ता को उसकी पावती दी जाएगी।

(vi) चेकों की वसूली हेतु लागू समय-सीमा के लिए कृपया हमारी चेक संग्रहण/कलेक्शन नीति देखें।

(i) We have separately displayed the key interest rates on deposits in the branch.

(ii) Nomination facility is available on all deposit accounts and safe deposit vaults.

(iii) We exchange soiled notes and mutilated notes.

(iv) We accept/exchange coins of all denominations.

(v) If a banknote tendered here is found to be counterfeit, we will issue an acknowledgement to the tenderer after stamping the note.

(vi) Please refer to our cheque collection policy for the applicable timeframes for collection of cheques.

B. સેવા શુલ્ક

सेवा शुल्क

Service Charges

ક્રમ નં.	ખાતાનો પ્રકાર	મિનિમમ બેલેન્સ જરૂરીયાત (₹)	ન જાળવવા બદલ શુલ્ક (₹)
૧.	બચત ખાતું	મિનિમમ બેલેન્સ જરૂરી નથી	લાગુ પડતું નથી
૨.	બેઝિક સેવિંગ્સ બેંક ડિપોઝિટ ખાતું	મિનિમમ બેલેન્સ જરૂરી નથી	લાગુ પડતું નથી

क्रम सं.	खाते का प्रकार	न्यूनतम शेष राशि की आवश्यकता (₹)	अनुरक्षण न करने पर शुल्क (₹)
१.	बचत खाता	न्यूनतम बैलेंस आवश्यक नहीं है	लागू नहीं है
२.	बेसिक सेविंग्स बैंक डिपॉजिट खाता	न्यूनतम बैलेंस आवश्यक नहीं है	लागू नहीं है

Sr. No.	Type of Account	Minimum Balance Requirement (₹)	Charges for non-maintenance thereof (₹)
1.	Savings Account	No Minimum Balance is Required	Not Applicable
2.	Basic Savings Bank Deposit Account	No Minimum Balance is Required	Not Applicable

C. ફરિયાદ નિવારણ

शिकायत निवारण

Grievance Redressal

(i) જો તમને કોઈ ફરિયાદ હોય તો કૃપા કરીને સંપર્ક શાખા મેનેજરનો સંપર્ક કરવો..

(ii) જો તમારી ફરિયાદ શાખા સ્તરે ઉકેલાય નહીં, તો તમે બેંકની મુખ્ય કાર્યાલયનો સંપર્ક કરી શકો છો:

ધ કો-ઓપરેટિવ બેંક ઓફ રાજકોટ લિ.

સહકાર સરિતા', પંચનાથ રોડ, રાજકોટ-૩૬૦૦૦૧

ફોનનં;-૦૨૮૧-૨૨૩૪૪૫૪.

(i) यदि आपको कोई शिकायत हो, तो कृपया शाखा प्रबंधक का संपर्क करे.

(ii) यदि आपकी शिकायत शाखा स्तर पर अनसुलझी रहे, तो आप हमारे प्रधान कार्यालय से संपर्क कर सकते हैं:

द को-ऑपरेटिव बैंक ऑफ राजकोट लि.

सहकार सरिता', पंचनाथ रोड, राजकोट-३६०००१

फोननं;-०२८१-२२३४४५४.

(i) If you have any grievances/complaints, please approach the Branch manager.

(ii) If your complaint is unresolved at the branch level, you may approach our Head Office at:

The Co-operative Bank of Rajkot Ltd.
Sahkar Sarita', Panchnath Road, Rajkot-360001
PhoneNo;0281-2234454,

D. અન્ય માહિતી

अन्य जानकारी

Other Information

(i) સામાન્ય વ્યવહારો માટે સમય ધોરણો.

સામાન્ય વ્યવહારો માટેનો સમય સોમવારથી શનિવાર સવારે ૧૦:૦૦ વાગ્યાથી સાંજે ૪:૦૦ વાગ્યા સુધી રહેશે. તેમજ બીજો તથા ચોથા શનિવારે રજા રહેશે.

सामान्य लेन-देन हेतु समय मानक।

सामान्य लेन-देन का समय सोमवार से शनिवार प्रातः 10:00 बजे से सायं 4:00 बजे तक रहेगा। साथ ही, दूसरे एवं चौथे शनिवार को बंद रहेगा।

Time norms for common transactions.

The timing for general transactions will be from 10:00 AM to 4:00 PM, Monday to Saturday. The branch will remain closed on the second and fourth Saturdays.

(ii) તમામ બેંક નોટોની રચના અને સુરક્ષા લક્ષણો. (નીચે આપેલ છે)

सभी बैंक नोटों की डिजाइन एवं सुरक्षा विशेषताएँ। (नीचे दि गइ है)

Design and security features of all the bank notes (Given below)

(iii) ચેક વસૂલાત, ફરિયાદ નિવારણ વ્યવસ્થા અને સિક્યોરિટી રીપઝેશન સંબંધિત પોલિસી. (નીચે આપેલ છે)

चेक संग्रहण/कलेक्शन, शिकायत निवारण तंत्र और सुरक्षा पुनःअधिग्रहण से संबंधित नीति दस्तावेज। (नीचे दि गइ है))

Policy documents relating to Cheque Collection, Grievance Redressal Mechanism and Security repossession. (Given below)

(iv) શુલ્ક/ચાર્જ વગર આપવામાં આવતી સેવાઓ સહિત તમામ સેવા શુલ્ક/ચાર્જની સંપૂર્ણ માહિતી. (નીચે આપેલ છે)

निःशुल्क प्रदान की जाने वाली सेवाओं सहित सभी सेवा शुल्कों की पूर्ण जानकारी। (नीचे दि गइ है)

The complete service charges, including services rendered free of charge. (Given below)

RBI કહે છે
તમારી બેંકનોટ્સને ઓળખો

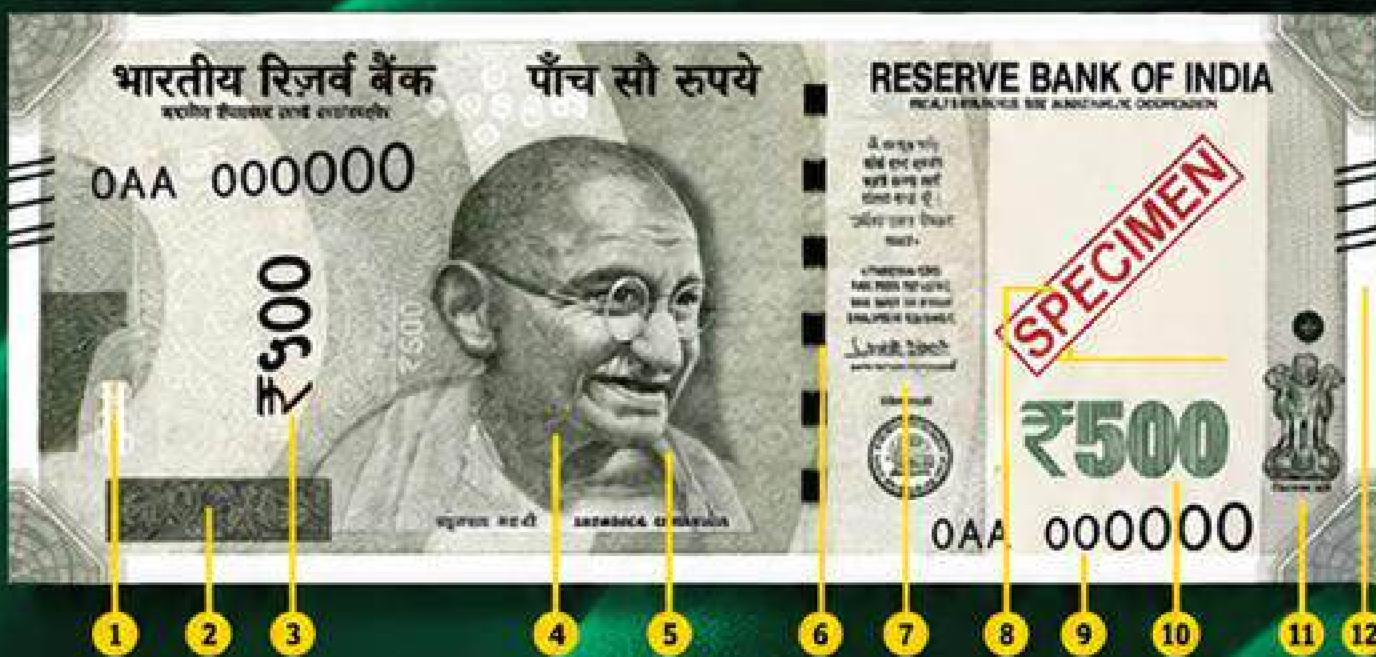

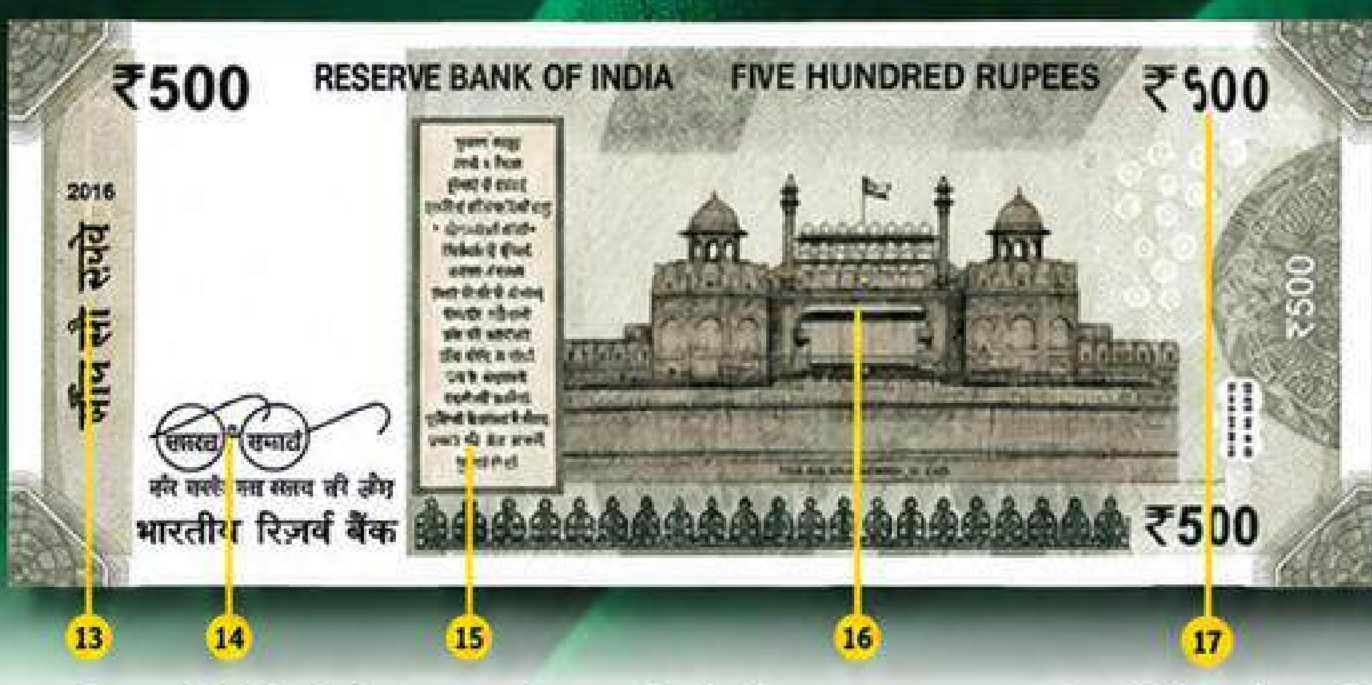

મહાત્મા ગાંધી (નવી) શ્રેણીની ₹500 કિંમતની બેંકનોટ પર રાજ્યપાલ, રિઝર્વ બેંક ઓફ ઈન્ડિયાની સહી છે. નોટના પાછળના ભાગમાં "લાલ કિલ્લો" બતાવવામાં આવ્યો છે, જે દેશની સાંસ્કૃતિક વારસાને દર્શાવે છે. આ નોટનો આધાર રંગ સ્ટોન ગ્રે છે. આ નોટમાં અન્ય ડિઝાઈન અને ભૂમિતી આકારોનું નમૂનું પણ છે, જે બંને બાજુઓ પર સમાન છે અને નોટને વધુ ઓળખવામાં મદદ કરે છે.

આ નોટનું કદ 66 મીમી x 150 મીમી છે

₹500 ની નોટની વિશેષતાઓ

આગળનો ભાગ (ઓબવર્સ)

1. પ્રકાશ સામે જોતા '500' કિંમતનો અંક સ્પષ્ટ રીતે દેખાય છે
2. ગુપ્ત પ્રતિમા (લેટન્ટ ઈમેજ) માં '500' દર્શાય છે
3. દેવનાગરીમાં નોટની કિંમત '५00'
4. નોટના કેન્દ્ર ભાગમાં મહાત્મા ગાંધીજીની પ્રતિમા
5. માઈક્રો અક્ષરે 'RBI' અને 'INDIA'
6. રંગ બદલતી સૂરક્ષા ધોંરીય, જેમાં નોટને ઓળવતા વખતે લીલા રંગથી નીલાં રંગમાં બદલાય છે
7. ગીરન્ટેટ કલોમ, રાજ્યપાલની સહી સાથે પ્રતિજ્ઞા કલમ અને મહાત્મા ગાંધીજીની પ્રતિમા જમણી બાજુ RBIનું ચિહ
8. મહાત્મા ગાંધીજીની પ્રતિમા અને (₹500) નું જળછાપ (વોટરમાર્ક) છબી
9. ઉપરની ડાબી બાજુ અને તળિયે જમણી બાજુ વધતા ક્રમે નંબરો સાથેનો નંબર પેનલ
10. ₹ નું પ્રતીક ચિહ્ન સાથે નોટની કિંમત '500', જેનો રંગ બદલતી શાહીથી છપાયેલ છે, જે નોટને ઓળવતા સમયે લીલા થી નીલાં રંગમાં બદલાય છે
11. અશોક સ્તંભનું ચિહ્ન જમણી બાજુ
12. **દષ્ટિબાધિત વ્યક્તિઓ માટેની ખાસ સુવિધાઓ:** મહાત્મા ગાંધીજીની પ્રતિમા (4), અશોક સ્તંભનું ચિહ્ન (11), નોટની કિંમત તેમજ મોટા આકારનો રાઉન્ડ (ગોળ) ચિહ્ન, નોટની બંને બાજુએ ડાબી અને જમણી બાજુ સાત ઊભી રેખાઓ.

પાછળનો ભાગ (રિવર્સ)

13. નોટના ડાબી બાજુ છાપવાનું વર્ષ
14. સ્વચ્છ ભારત લોગો અને સૂત્ર
15. ભાષા પેનલ
16. 'લાલ કિલ્લો' નું ચિત્ર
17. દેવનાગરીમાં નોટની કિંમત '५00'

જનહિતમાં જારી કરવામાં આવેલ

भारतीय रिज़र्व बैंक
RESERVE BANK OF INDIA
www.rbi.org.in

RBI કહે છે
તમારી બેંકનોટ્સને ઓળખો

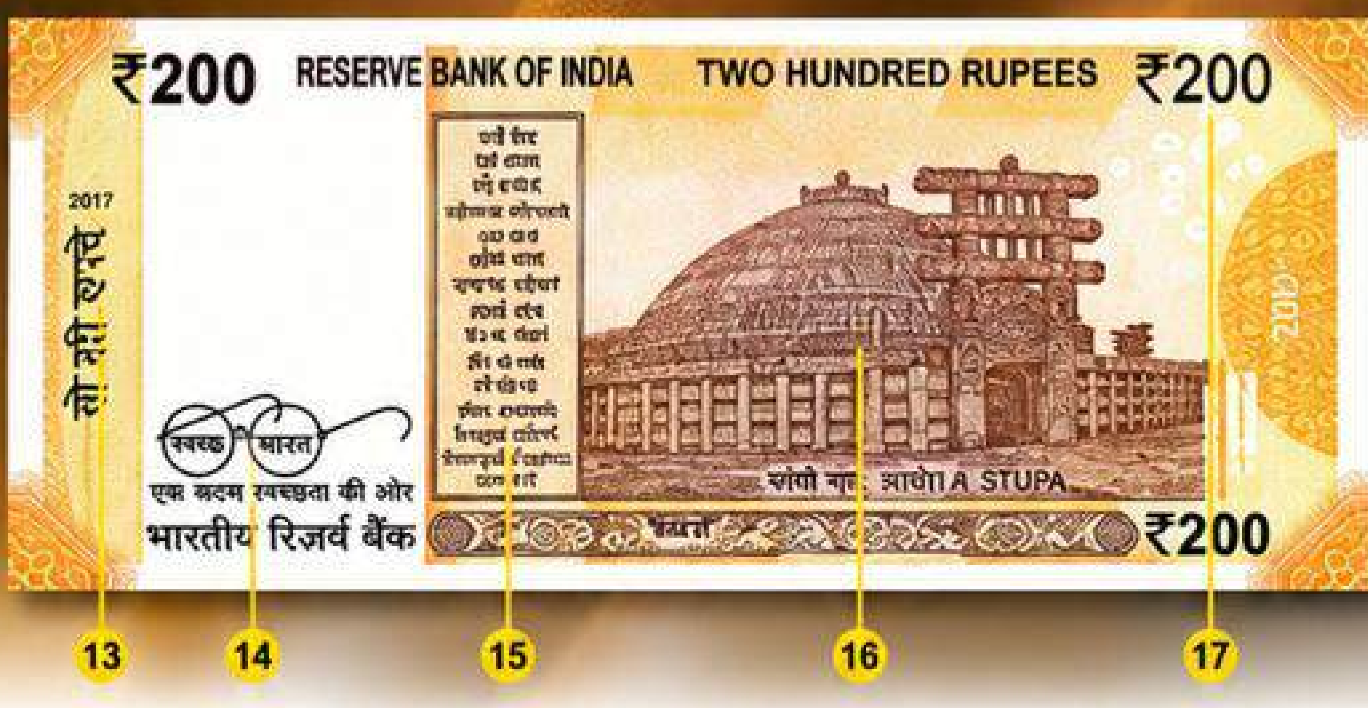

મહાત્મા ગાંધી (નવી) શ્રેણીની ₹200 કિંમતની બેંકનોટ પર રાજ્યપાલ, રિઝર્વ બેંક ઓફ ઈન્ડિયાનું સહી છે. નોટના પાછળના ભાગમાં 'સાંચી સ્તૂપ' દર્શાવવામાં આવ્યો છે, જે દેશની સાંસ્કૃતિક વારસાને દર્શાવે છે. આ નોટનો આધાર રંગ તેજસ્વી પીળો છે. આ નોટમાં અન્ય ડિઝાઈન અને ભૂમિતિ આકારો પણ છે, જે બંને બાજુઓ પર સમાન છે અને નોટને વધુ આકર્ષક બનાવવામાં મદદ કરે છે.

આ નોટનું કદ 66 મીમી x 146 મીમી છે

₹200 ની નોટની વિશેષતાઓ

આગળનો ભાગ (ઓબ્વર્સ)

1. પ્રકાશ સામે જોતા '200' કિંમતનો અંક રજિસ્ટરમાં જોઈ શકાય તેવો છે
2. છુપાયેલી પ્રતિકૃતિ (લેટન્ટ ઈમેજ) માં '200' દર્શાવે છે
3. દેવનાગરીમાં નોટનો કિંમત '200'
4. મધ્યમાં મહાત્મા ગાંધીની પ્રતિકૃતિ
5. માઈક્રો અક્ષરે 'RBI' અને 'INDIA'
6. રંગ બદલતી સુરક્ષા ધારો, જેમાં નોટને આડવા રાખવાથી લીલાથી વાદળીમાં બદલાય છે
7. ગવર્નરની સહી, ગેરંટી કલોઝ સાથે મહાત્મા ગાંધીની પ્રતિકૃતિની જમણી બાજુ RBIનું ચિહ્ન
8. મહાત્મા ગાંધીની પ્રતિકૃતિ અને (₹200) નું જળચિહ્ન (વોટરમાર્ક)
9. ઉપરની ડાબી બાજુથી નીચે જમણી બાજુ સુધી વધતા ક્રમે નંબર પેનલ
10. '₹' પ્રતિક સાથે નોટનો કિંમત '200' જે રંગ બદલતી શાહીમાં છપાયેલ છે, જે નોટને ઢોળતાં મમયે લીલાથી નીલો રંગમાં બદલાય છે
11. અશોક સ્તંભનું ચિહ્ન

દૃષ્ટિથી અશક્ત લોકો માટે કેટલીક વિશેષતાઓ: મહાત્મા ગાંધીની પ્રતિકૃતિ (4), અશોક સ્તંભનું ચિહ્ન (11), નોટની કિંમત લખાણ, જમણી બાજુ '₹200' અને બંને બાજુની ધાર પર સાત ખૂણા રેખાઓ.

પાછળનો ભાગ (રિવર્સ)

13. નોટનું છાપવાના વર્ષની
14. સ્વચ્છ ભારત લોગો અને સૂત્ર
15. ભાષા પેનલ
16. 'સાંચી સ્તૂપ' નું ચિત્ર
17. દેવનાગરીમાં નોટનો કિંમત '200'

જનહિતમાં જારી કરાયેલ

भारतीय रिज़र्व बैंक
RESERVE BANK OF INDIA
www.rbi.org.in

RBI કહે છે
તમારી બેંકનોટ્સને ઓળખો

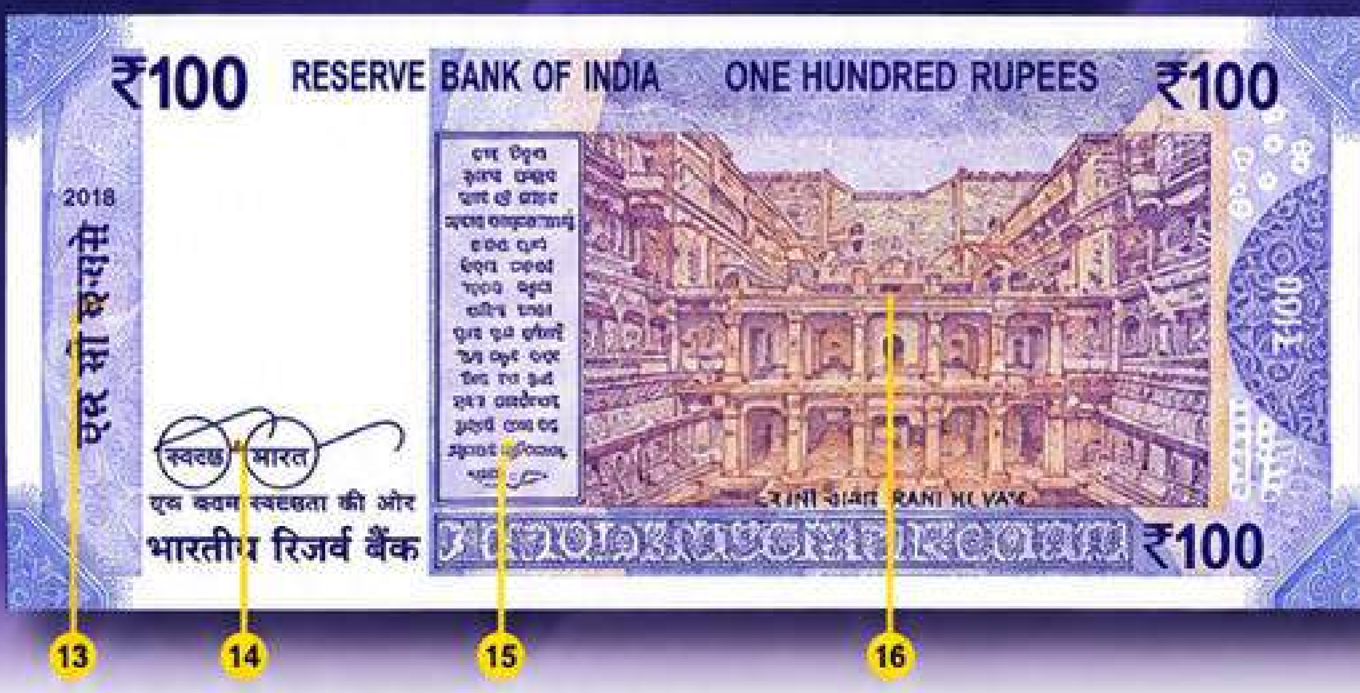

મહાત્મા ગાંધી (નવી) શ્રેણીની ₹100 કિમતની બેંકનોટ પર રાજ્યપાલ, રિઝર્વ બેંક ઓફ ઇન્ડિયાની સહી છે. નોટના પાછળના ભાગમાં 'રાની કી વાવ' દર્શાવવામાં આવી છે, જે દેશની સાંસ્કૃતિક વારસાને દર્શાવે છે. આ નોટનો આધાર રંગ લવેન્ડર (જાંબલી) છે. આ નોટમાં અન્ય ડિઝાઈન અને ભૂમિતિ આકૃતિઓ પણ છે, જે બંને બાજુઓ પર સમાન છે અને નોટને વધુ આકર્ષાક બનાવવામાં મદદ કરે છે.

આ નોટનું કદ 66 મીમી x 142 મીમી છે

₹100 ની નોટની વિશેષતાઓ

આગળનો ભાગ (ઓબ્વર્સ)

1. પ્રકાશ સામે જોતા '100' કિમતનો અંક રજિસ્ટરમાં જોઈ શકાય તેવો છે
2. છુપાયેલી પ્રતિમા (લેટન્ટ ઇમેજ) માં '100' દેખાય છે
3. દેવાનાગરીમાં નોટની કિમત '100'
4. મધ્યમાં મહાત્મા ગાંધીની પ્રતિમા
5. માઇકો અક્ષરે 'RBI' અને 'INDIA'
6. રંગ બદલતી સુરક્ષા ધોર, જેમાં નોટને આડા રાખવાથી લીલાથી વાદળીમાં બદલાય છે
7. ગરન્ટી કલોઝ, રાજ્યપાલની સહીં સાથે પ્રતિજ્ઞા કલમ અને મહાત્મા ગાંધીની પ્રતિમા તરફ RBIનું ચિહ્ન
8. મહાત્મા ગાંધીની પ્રતિમા અને (₹100) નું જલચિહ્ન (વોટરમાર્ક)
9. ઉપરની ડાબી બાજુથી નીચે જમણી બાજુ સુધી વધતા ક્રમે નંબર પેનલ
10. '₹' પ્રતિક સાથે નોટની કિમત '100' જે રંગ બદલતી શાહીથી છપાયેલ છે, જે નોટને ઢાળતા સમયે લીલાથી નીલાં રંગમાં બદલાય છે
11. અશોક સ્તંભનું ચિહ્ન

દ્રષ્ટિબાધિત વ્યક્તિઓ માટેની ખાસ સુવિધાઓ:
મહાત્મા ગાંધીજીની પ્રતિમા (4), અશોક સ્તંભનું ચિહ્ન (10), નોટની કિમત લખતા ત્રિકોણ ચિહ્ન (Δ) માઇકો-ટેક્સ્ટ 100, ઉપરના ભાગે કોણિ સ્પષ્ટ રેખાઓ.

પાછળનો ભાગ (રિવર્સ)

12. નોટના ડાબી બાજુ છપાવાનું વર્ષ
13. સ્વચ્છ ભારત લોગો અને સૂત્ર
14. ભાષા પેનલ
15. રાની કી વાવ નું ચિત્ર
16. દેવાનાગરીમાં નોટની કિમત '100'

જાહેર હિતમાં જારી કરવામાં આવેલ

भारतीय रिज़र्व बैंक
RESERVE BANK OF INDIA
www.rbi.org.in

RBI કહે છે
તમારી બેંકનોટ્સને ઓળખો

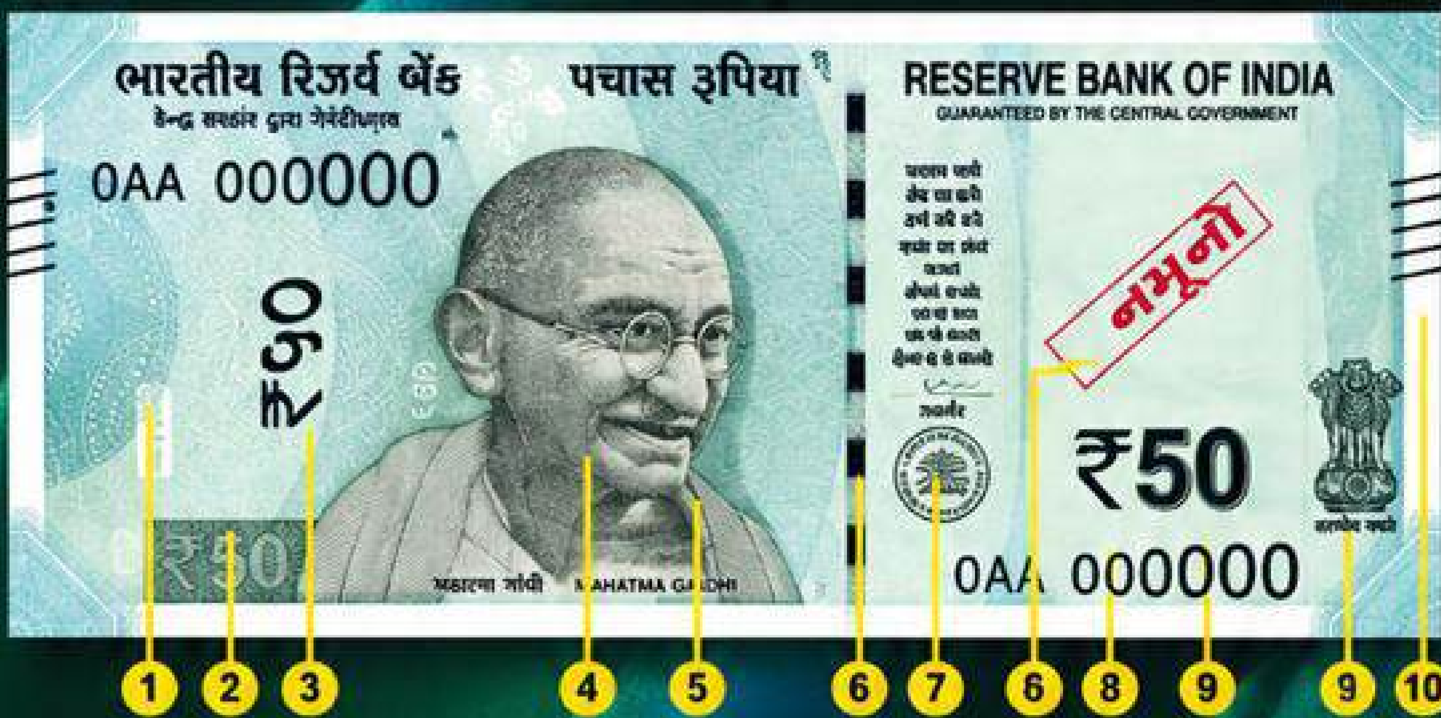

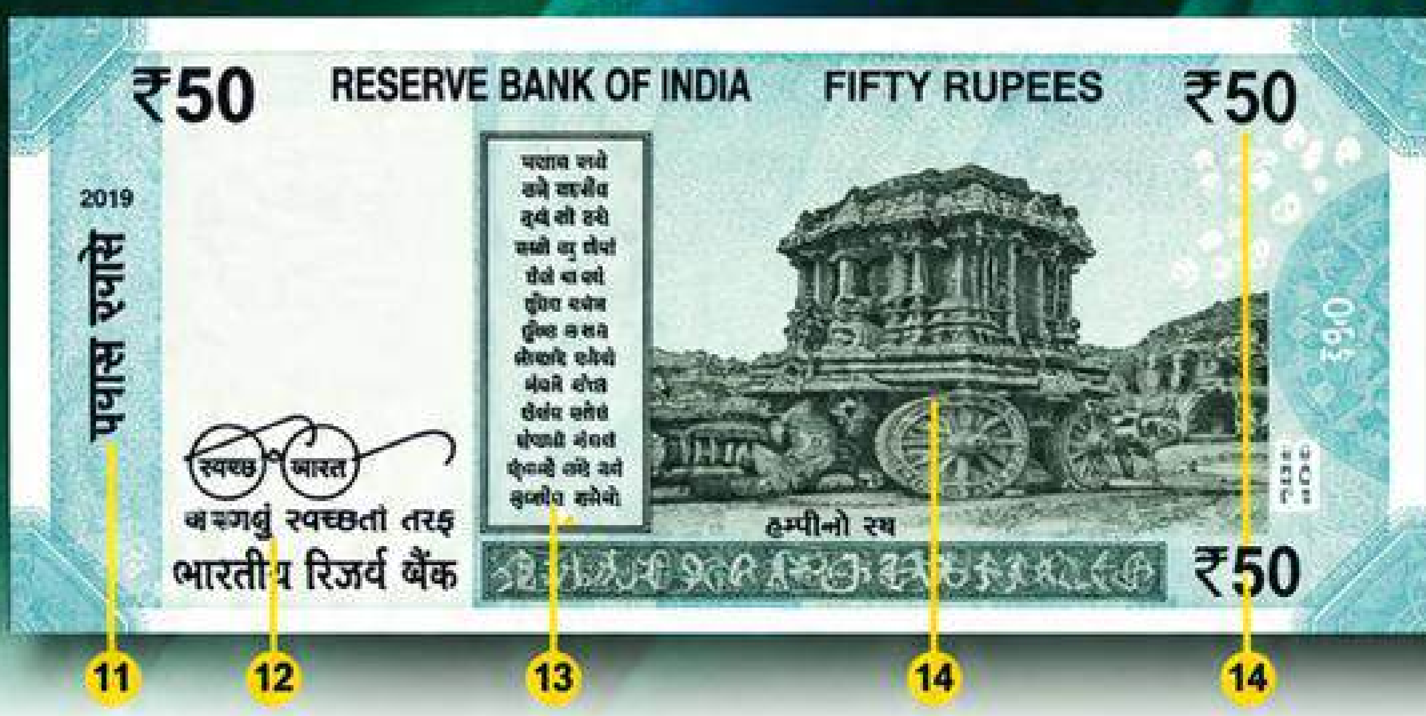

મહાત્મા ગાંધી (નવી) શ્રેણીની ₹50 કિંમતની બેંકનોટ પર રિઝર્વ બેંકના ગવર્નરની સહી છે. નોટના પાછળના ભાગમાં 'હમ્પીનો રથ' દર્શાવવામાં આવ્યો છે, જે દેશની સાંસ્કૃતિક વારસાને દર્શાવે છે. આ નોટનો આધાર રંગ ફ્લોરેસન્ટ નીલો છે. આ નોટમાં અન્ય ડિઝાઈન અને જ્યોમેટ્રિક પેટર્ન છે, જે બંને બાજુઓ પર સમાન છે અને નોટને વધુ આકર્ષક બનાવવામાં મદદ કરે છે.

આ નોટનું કદ 66 મિમી x 135 મિમી છે

₹50 ની નોટની વિશેષતાઓ

આગળની બાજુ (ઓબ્વર્સ)

1. પ્રકાશ સામે જોતા '50' કિંમતનો અંક રાજેસ્ટરમાં જોઈ શકાય છે
2. ગુપ્ત પ્રતિમા (લેટન્ટ ઇમેજ) માં '50' દેખાય છે
3. દેવનાગરીમાં નોટનો કિંમત '૫૦'
4. મધ્યમાં મહાત્મા ગાંધીની પ્રતિમા
5. માઈક્રો અક્ષરે 'RBI' અને 'INDIA'
6. રંગ બદલતી સુરક્ષા દ્વારો, જેમાં નોટને આડવા રાખવાથી લીલાથી લીલાથી વાદળીમાં બદલાય છે
7. ગવર્નરની ક્લોઝ, ગવર્નરની સહી સાથે મહાત્મા ગાંધીની પ્રતિમા તરફ 'પ્રોમિસ ક્લોઝ' અને RBIનું ચિન્હ
8. મહાત્મા ગાંધીની પ્રતિમા અને (₹50) નું જલચિહ્ન (વોટરમાર્ક)
9. ડાબી બાજુ ઉપેર ચડે તે રીતે નંબરો સાથેનો નંબર પેનલ
10. ₹ ચિહ્ન સાથે નોટનો કિંમત '50' જે રંગ બદલતી શાહીથી છપાયેલ છે, જે નોટને હલાવતા સમયે લીલાથી નીલા રંગમાં બદલાય છે

પાછળની બાજુ (રિવર્સ)

11. નોટ છપાવાનું વર્ષ
12. સ્વચ્છ ભારત લોગો અને સૂત્ર
13. ભાષા પેનલ
14. 'હમ્પીનો રથ' નું ચિત્ર
15. દેવનાગરીમાં નોટનો કિંમત '૫૦'

જનહિતમાં જારી કરાયેલ

भारतीय रिज़र्व बैंक
RESERVE BANK OF INDIA
www.rbi.org.in

RBI કહે છે
તમારી બેંકનોટ્સને ઓળખો

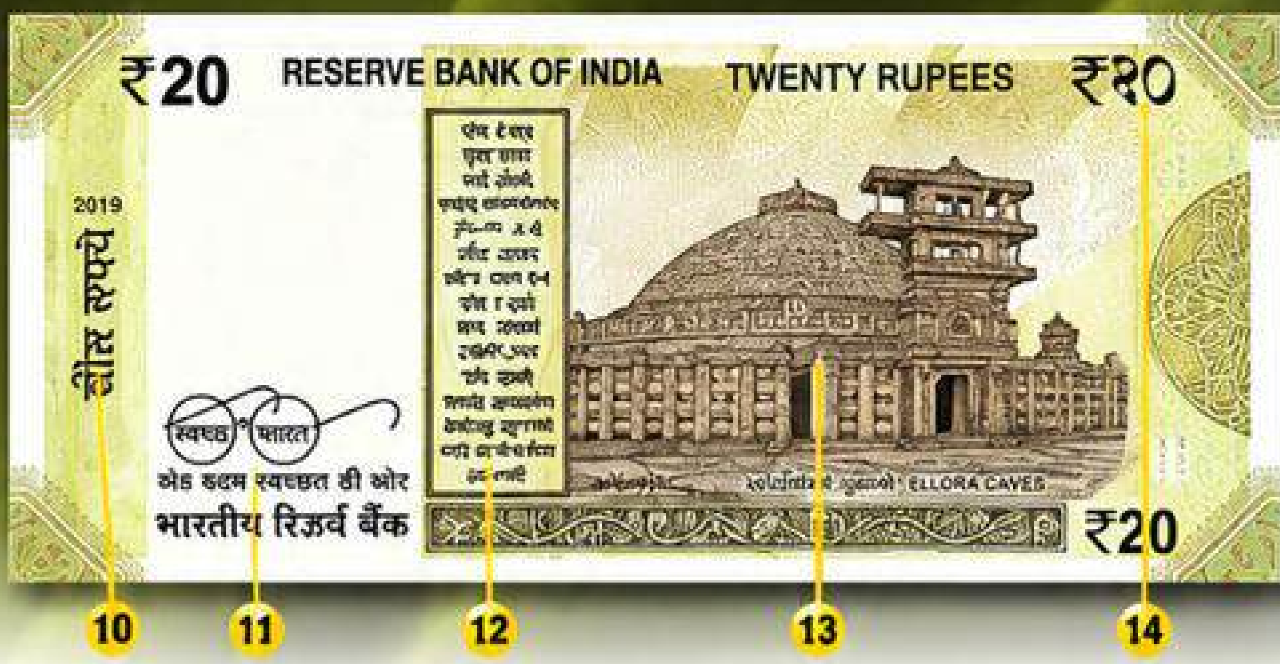

મહાત્મા ગાંધી (નવી) શ્રેણીની ₹20 કિંમતની બેંકનોટ પર રાજ્યપાલ, રિઝર્વ બેંક ઓફ ઇન્ડિયાની સહી છે. નોટના પાછળના ભાગમાં 'એલોરીની ગુફાઓ' નું ચિત્ર છે, જે દેશની સાંસ્કૃતિક વારસાને દર્શાવે છે. આ નોટનો આધાર રંગ લીલંછમ પીળો છે. આ નોટમાં અન્ય ડિઝાઈન અને ભૂમિતિ આકારો પણ છે, જે બંને બાજુઓ પર સમાન છે અને નોટને વધુ આકર્ષક બનાવવામાં મદદ કરે છે.

આ નોટનું કદ 63 મીમી x 129 મીમી છે

₹20 ની નોટની વિશેષતાઓ

આગળનો ભાગ (ઓબવર્સ)

1. પ્રકાશ સામે જોતા '20' કિંમતનો અંક રજિસ્ટરાનં જોઈ શકાય છે
2. દેવાનાગરીમાં નોટ્નો કિંમત '૨૦'
3. મહાત્મા ગાંધીની પ્રતિમા કેન્દ્રમાં
4. માઈક્રો અક્ષરે 'ભારત' અને 'INDIA'
5. વિન્ડો આકારની ડિમ્ટેલાઈઝ્ડ સુરક્ષા થ્રેડ (thread) જેમાં 'ભારત' અને 'RBI' લખેલ છે, નોટને ઝુકાવતા તેનો રંગ લીલાથી વાદળીમાં બદલાય છે
6. ગેરંટી કલોઝ, રાજ્યપાલની સહી અને વચન કલોઝ તથા મહાત્મા ગાંધીની પ્રતિમાની જમણી બાજુ RBIનું ચિહ્ન
7. અશોક સ્થંભનું ચિહ્ન (જમણી બાજુ)
8. મહાત્મા ગાંધીની પ્રતિમા અને ઈલેક્ટ્રોટાઈપ (₹20) નું વાતરરમાર્ક
9. ઉપર ડાબી બાજુ નંબરો નાના થી મોટા કદમાં (આરોહી ક્રમમાં)

પાછળનો ભાગ (રિવર્સ)

10. નોટ છપાયાનું વર્ષ (ડાબી બાજુ)
11. સ્વચ્છ ભારતનો લોગો અને સૂત્ર
12. ભાષા પેનલ
13. 'એલોરીની ગુફાઓ' નું ચિત્ર
14. દેવાનાગરીમાં નોટ્નો કિંમત '૨૦'

દ્રષ્ટિબાધિત વ્યક્તિઓ માટેની ખાસ સુવિધાઓ: મહાત્મા ગાંધીની પ્રતિમા (4), અશોક સ્થંભનું ચિહ્ન (7), નોટ્નો કિંમત લખાણ (9), નંબર પેનલ (9) ની જમણી બાજુ ઊંચા સ્પર્શનીય નિશાન.

જનહિતમાં જારી કરાવેલ

भारतीय रिज़र्व बैंक
RESERVE BANK OF INDIA
www.rbi.org.in

RBI કહે છે
તમારી બૅંકનોટ્સને ઓળખો

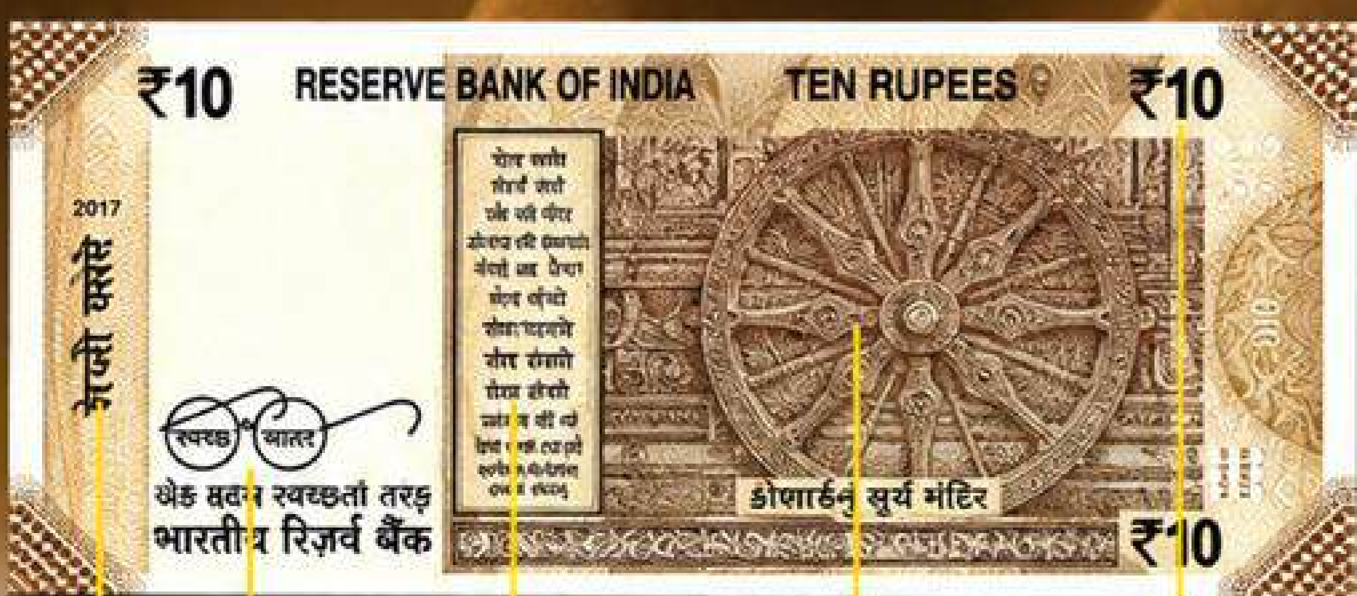

મહાત્મા ગાંધી (નવી) શ્રેણીની ₹10 કિમતની બૅંકનોટ પર રાજ્યપાલ, રિઝર્વ બૅંક ઓફ ઇન્ડિયાની સહી છે. નોટના પાછળના ભાગમાં 'કોણાર્કનું સૂર્ય મંદિર' દર્શાવવામાં આવ્યું છે, જે દેશની સાંસ્કૃતિક વારસાને દર્શાવે છે. આ નોટનો આધાર રંગ ચોકલેટ બ્રાઉન છે. આ નોટમાં અન્ય ડિઝાઈન અને ભૂમિતિ આકારો પણ છે, જે બંને બાજુઓ પર સમાન છે અને નોટને વધુ આકર્ષક બનાવવામાં મદદ કરે છે.

આ નોટનું કદ 63 મિમી x 123 મિમી છે

₹10 ની નોટની વિશેષતાઓ

આગળનો ભાગ (ઓબવર્સ)

1. પ્રકાશ સામે જોતા '10' કિમતની એંક રજિસ્ટરમાં જોઈ શકાય છે
2. દેવનાગરીમાં નોટની કિમત '10'
3. મહાત્મા ગાંધીની પ્રતિમા કેન્દ્રમાં
4. માઈક્રો અક્ષરે 'ભારત' અને 'INDIA'
5. વિન્ડો ધરાવતી સુરક્ષા દોરી, જેમાં 'ભારત' અને 'RBI' લખેલ છે, જેના રંગ બદલાવાથી લીલાથી વાદળીમાં બદલાય છે
6. ગેરંટી કલોઝ, રાજ્યપાલની સહી સાથે પ્રતિજ્ઞા કલમ અને મહાત્મા ગાંધીની પ્રતિમા તરફ RBIનું ચિહ્ન
7. મહાત્મા ગાંધીની પ્રતિમા અને ઈલેક્ટ્રોટાઈપ (₹10) નું જલચિહ્ન
8. ઉપરની ડાબી બાજુએ નાના થી મોટા ક્રમે નંબર પેનલ
9. ₹ ચિહ્ન સાથે નોટની કિમત '10' જે રંગ બદલતી શાહીમાં છપાયેલ છે, જે નોટને હળાવતા સમયે લીલાથી નીલા રંગમાં બદલાય છે
10. અશોક સ્તંભનું ચિહ્ન

પાછળનો ભાગ (રિવર્સ)

11. નોટ છાપવાનું વર્ષ (ડાબી બાજુ)
12. સ્વચ્છ ભારતનો લોગો અને સૂત્ર
13. ભાષા પેનલ
14. 'કોણાર્કનું સૂર્ય મંદિર' નું ચિહ્ન
15. દેવનાગરીમાં નોટની કિમત '10'

જનહિતમાં જારી કરાયેલ

भारतीय रिज़र्व बैंक
RESERVE BANK OF INDIA
www.rbi.org.in

RBI कहता है
अपने बैंक नोटों को पहचानिए

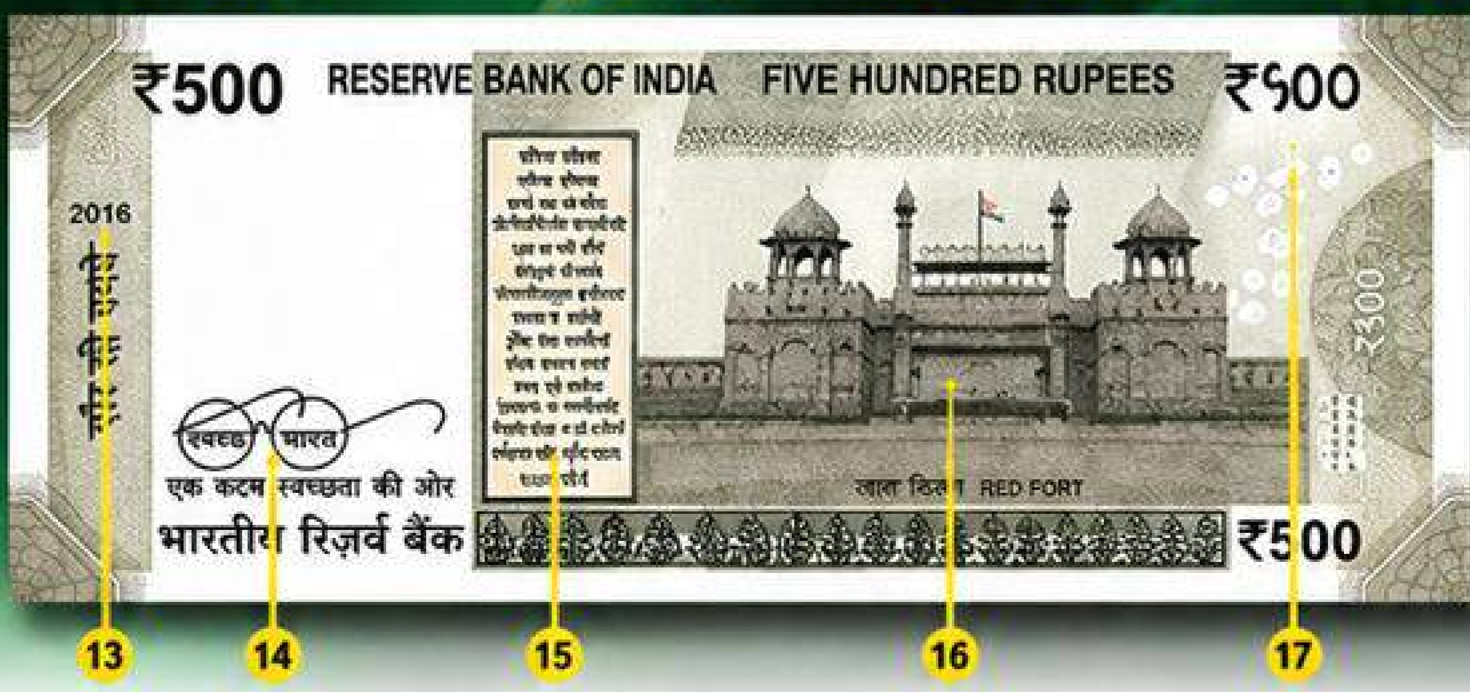

महात्मा गांधी (नई) श्रृंखला के ₹500 मूल्यवर्ग के बैंक नोटों पर भारतीय रिज़र्व बैंक के गवर्नर के हस्ताक्षर होते हैं। नोट के पीछे की ओर 'लाल किला' का चित्र है, जो देश की सांस्कृतिक धरोहर को दर्शाता है। नोट का आधार रंग धूसर (ग्रे) है। नोट में अन्य डिजाइन और ज्यामितीय आकृतियों भी हैं, जो अग्र और पश्च दोनों तरफ के समग्र रंग संयोजन के साथ मेल खाती हैं।

इस नोट का आकार 66 मिमी x 150 मिमी है

₹500 के नोट की विशेषताएं

आगे की ओर (मुख्य भाग)

1. प्रकाश में देखने पर '500' अंक सहित रजिस्टर में दिखाई देने वाली छबि
2. लेटेंट (छिपी) छबि में '500'
3. देवनागरी में मूल्यवर्ग '५००'
4. बीच में महात्मा गांधी की प्रतिमा
5. सूक्ष्म अक्षरों में 'भारत' और 'INDIA'
6. खिड़की वाली सुरक्षा धागा, जिसमें 'भारत' और 'RBI' अंकित है। नोट को झुकाने पर धागे का रंग हरे से नीले में बदलता है।
7. गारंटी क्लॉज़, गवर्नर के हस्ताक्षर तथा महात्मा गांधी की प्रतिमा के दाई ओर प्रतिज्ञा क्लॉज और RBI का चिह्न
8. महात्मा गांधी की प्रतिमा और (₹500) का इलेक्ट्रोटाइप वॉटरमार्क
9. ऊपर बायीं ओर से नीचे दाय़ीं ओर बढ़ते क्रम में अंक पैनल
10. नीचे दाय़ीं ओर ₹500 के साथ रंग बदलने वाली स्याही में अंकित चिह्न (हरा से नीला)
11. दाय़ीं ओर अशोक स्तंभ का चिह्न

दृष्टिबाधित व्यक्तियों के लिए विशेषताएँ:
महात्मा गांधी की प्रतिमा (4), अशोक स्तंभ का चिह्न (11), दाय़ीं ओर ₹500, दोनों तरफ किनारों पर सात उभरी हुई तिरछी रेखाएँ।

पीछे की ओर (पिछला भाग)

13. नोट छपाई का वर्ष (बायीं ओर)
14. स्वच्छ भारत लोगो और नारा
15. भाषा पैनल
16. लाल किला का चित्र
17. देवनागरी में मूल्यवर्ग '५००'

जनहित में जारी

भारतीय रिज़र्व बैंक
RESERVE BANK OF INDIA
www.rbi.org.in

RBI कहता है
अपने बैंक नोटों को पहचानिए

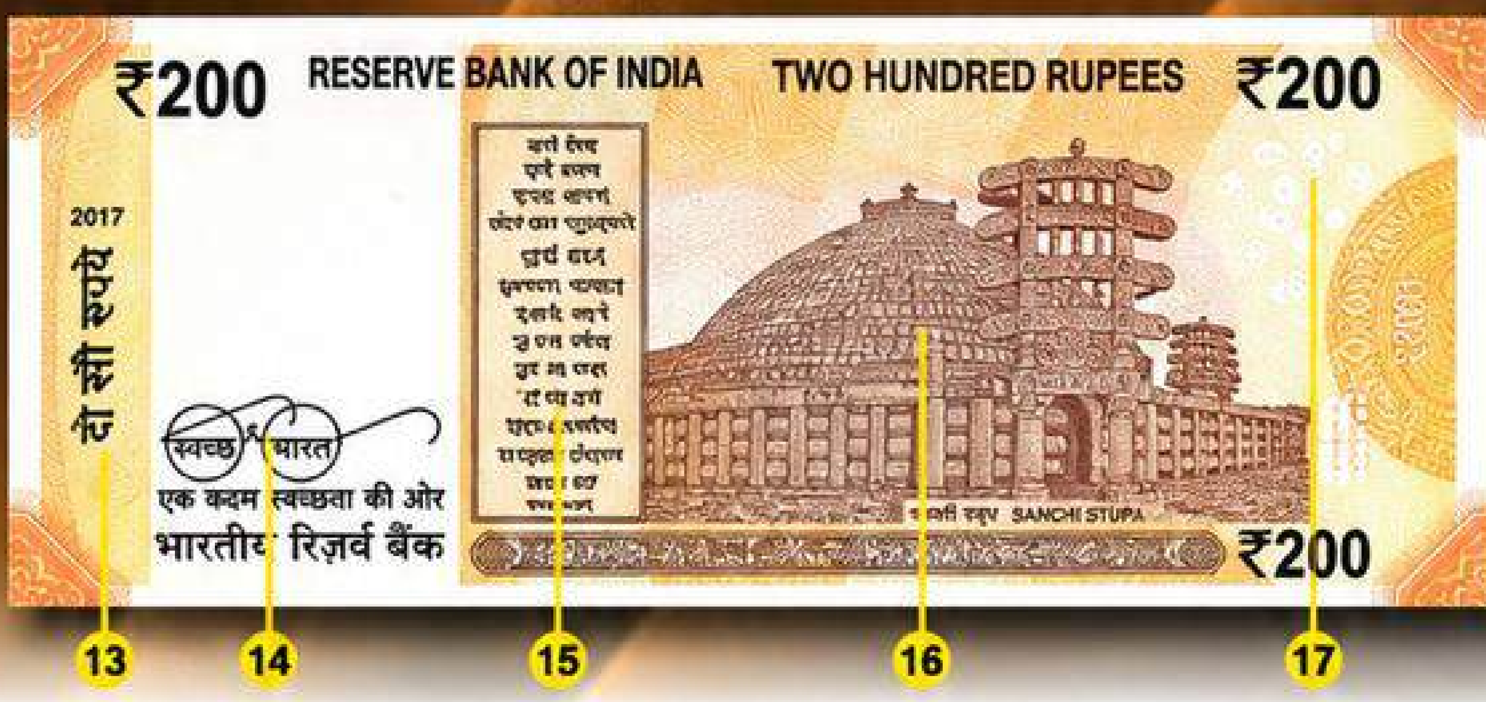

महात्मा गांधी (नई) श्रृंखला के ₹200 मूल्यवर्ग के बैंक नोटों पर भारतीय रिजर्व बैंक के गवर्नर के हस्ताक्षर होते हैं। नोट के पीछे सांची स्तूप का चित्र है, जो देश की सांस्कृतिक धरोहर को दर्शाता है। नोट का आधार रंग चमकीला पीला (ब्राइट यलो) है। नोट में अन्य डिजाइन और ज्यामितीय आकृतियाँ भी हैं, जो आगे और पीछे दोनों तरफ के समग्र रंग संयोजन के साथ मेल खाती हैं।

इस नोट का आकार 66 मिमी x 146 मिमी है

₹200 के नोट की विशेषताएँ

आगे की ओर (मुख्य भाग)

1. प्रकाश में देखने पर '200' अंक सहित रजिस्टर में दिखाई देने वाली छवि
2. लेटेंट (छिपी) छबि में '200'
3. देवनागरी में मूल्यवर्ग '२००'
4. बीच में महात्मा गांधी का चित्र
5. सूक्ष्म अक्षरों में 'भारत' और 'INDIA'
6. खिड़की वाली सुरक्षा धागा, जिसमें 'भारत' और 'RBI' अंकित है। नोट को झुकाने पर धागे का रंग हरे से नीले में बदलता है।
7. गारंटी क्लॉज, गवर्नर के हस्ताक्षर तथा महात्मा गांधी की प्रतिमा के दाई ओर 'अशोक स्तंभ' का चिन्ह
8. महात्मा गांधी का चित्र और इलेक्ट्रोटाइप (₹200) का जलचिह्न
9. ऊपर बाई ओर और नीचे दाई ओर बदते क्रम में अंक पैनल
10. नीचे दाई ओर ₹200 के साथ रंग बदलने वाली स्याही में अंकित चिह्न (हरा से नीला)
11. अशोक स्तंभ का चिन्ह
12. महात्मा गांधी की प्रतिमा से संबंधित उभरी हुई (इंटैग्लियो) छपाई

दृष्टिबाधित व्यक्तियों के लिए विशेषताएँ:
महात्मा गांधी की प्रतिमा (4), अशोक स्तंभ का चिह्न (11), दाई ओर ₹200, दोनों तरफ किनारों पर सात उभरी हुई तिरछी रेखाएँ।

पीछे की ओर (पिछला भाग)

13. नोट के छपाई का वर्ष (बाई ओर)
14. स्वच्छ भारत लोगो और नारा
15. भाषा पैनल
16. सांची स्तूप का चित्र
17. देवनागरी में मूल्यवर्ग '२००'

जनहित में जारी

भारतीय रिज़र्व बैंक
RESERVE BANK OF INDIA
www.rbi.org.in

RBI कहता है
अपने बैंक नोटों को पहचानिए

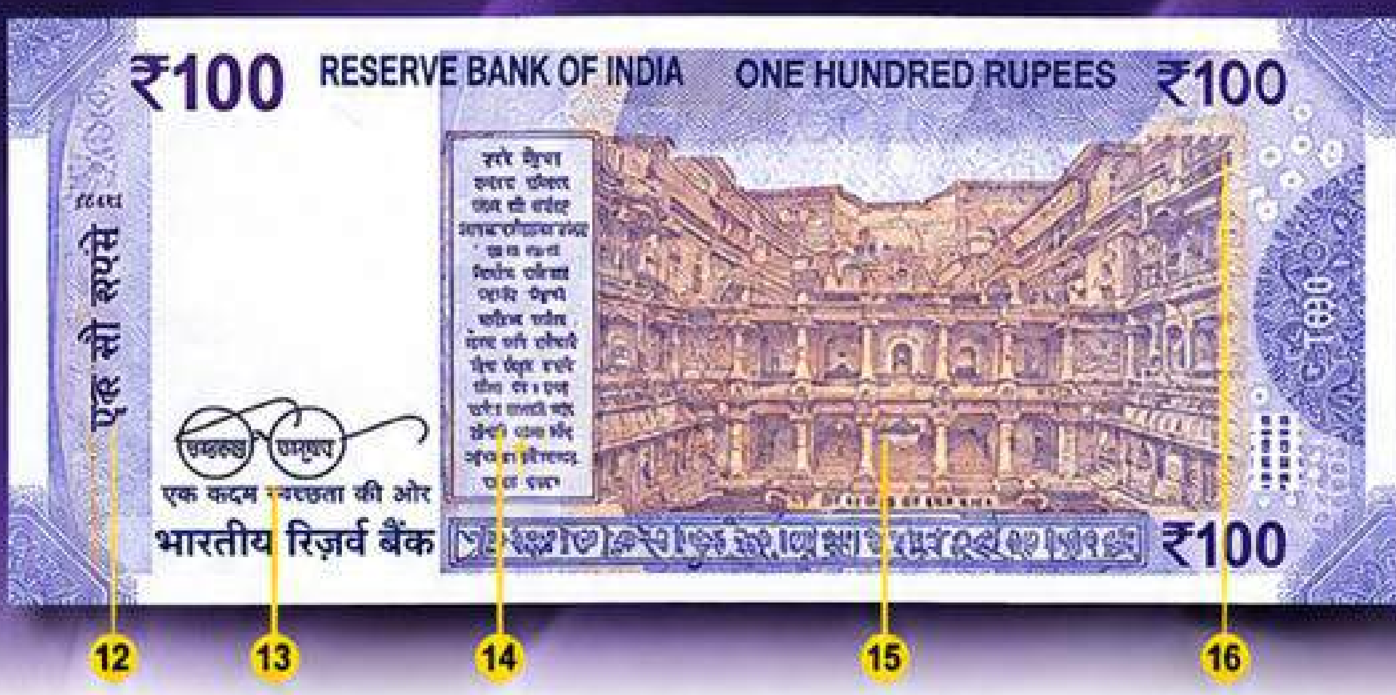

महात्मा गांधी (नई) श्रृंखला के ₹100 मूल्यवर्ग के बैंक नोटों पर भारतीय रिज़र्व बैंक के गवर्नर के हस्ताक्षर होते हैं। नोट के पीछे रानी की गिव (रानी की वाव) का चित्र है, जो देश की सांस्कृतिक विरासत को दर्शाता है। नोट का आधार रंग लैवेंडर (हल्का बैंगनी) है। नोट में अन्य डिज़ाइन और ज्यामितीय आकृतियाँ भी हैं, जो अग्र और पश दोनों तरफ के समग्र रंग संयोजन के साथ मेल खाती हैं।

इस नोट का आकार 66 मिमी x 142 मिमी है

₹100 के नोट की विशेषताएँ

आगे की ओर (मुख्य भाग)

1. प्रकाश की ओर देखने पर '100' अंक सहित रजिस्टर में दिखाई देने वाली छवि
2. देवनागरी में नोटों का अंक '१००'
3. मध्य में महात्मा गांधी की प्रतिमा
4. सूक्ष्म अक्षरों में 'भारत' और 'INDIA'
5. लेत्तिकुलारित (सूक्ष्म) सुरक्षा धागा, जिसमें 'भारत' और 'RBI' अंकित है। नोट को झुकाने पर धागे का रंग हरे से नीले में बदलता है।
6. गारंटी क्लॉज़, गवर्नर के हस्ताक्षर तथा महात्मा गांधी की प्रतिमा की ओर RBI का प्रतीक चिह्न
7. महात्मा गांधी की प्रतिमा और इलेक्ट्रोटाईप (₹100) की जलछाप
8. ऊपर बाई ओर और नीचे दाई ओर बढ़ते क्रम में अंक पैनल
9. नीचे बाई ओर और नीचे दाई ओर ₹100 के साथ रंग बदलने वाली स्याही का अंकन चित्र (हरा से नीला)
10. दाई ओर अशोक स्तंभ का प्रतीक चिह्न
11. महात्मा गांधी की प्रतिमा से संबंधित उभरी हुई (इंटेल्िथो) छपाई

दृष्टिबाधित व्यक्तियों के लिए विशेषताएँ:
महात्मा गांधी की प्रतिमा (4), अशोक स्तंभ का प्रतीक चिह्न (10), माइक्रो-टेक्स्ट '100' के साथ उठी हुई पहचान आकृति, तथा बाएँ और दाएँ दोनों ओर दो कोणीय उभरी रेखाएँ।

पीछे की ओर (पिछला भाग)

12. नोट छपाई का वर्ष (बाई ओर)
13. स्वच्छ भारत लोगो और नारा
14. भाषा पैनल
15. रानी की बोव (रानी की वाव) का चित्र
16. देवनागरी में नोटों का अंक '१००'

जनहित में जारी

भारतीय रिज़र्व बैंक
RESERVE BANK OF INDIA
www.rbi.org.in

RBI कहता है
अपने बैंक नोटों को पहचानिए

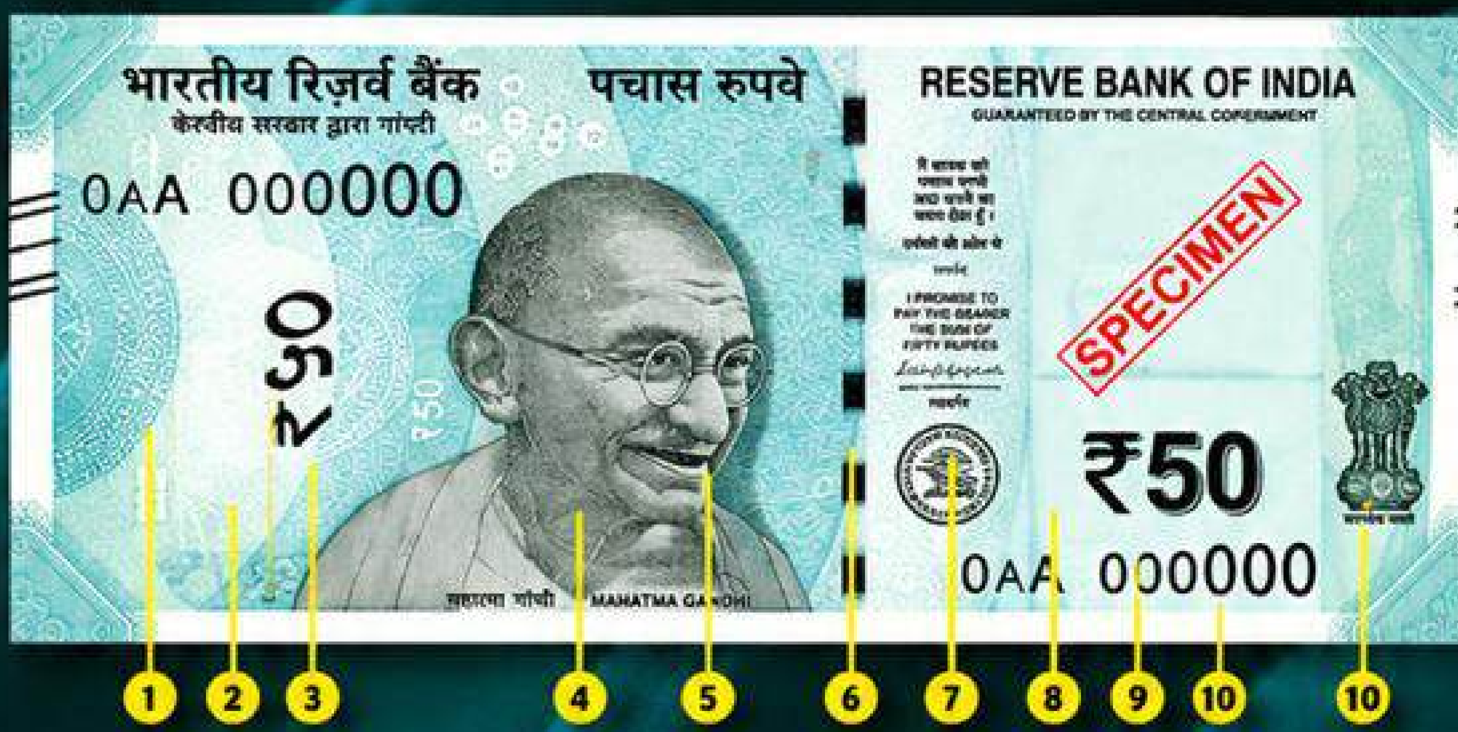

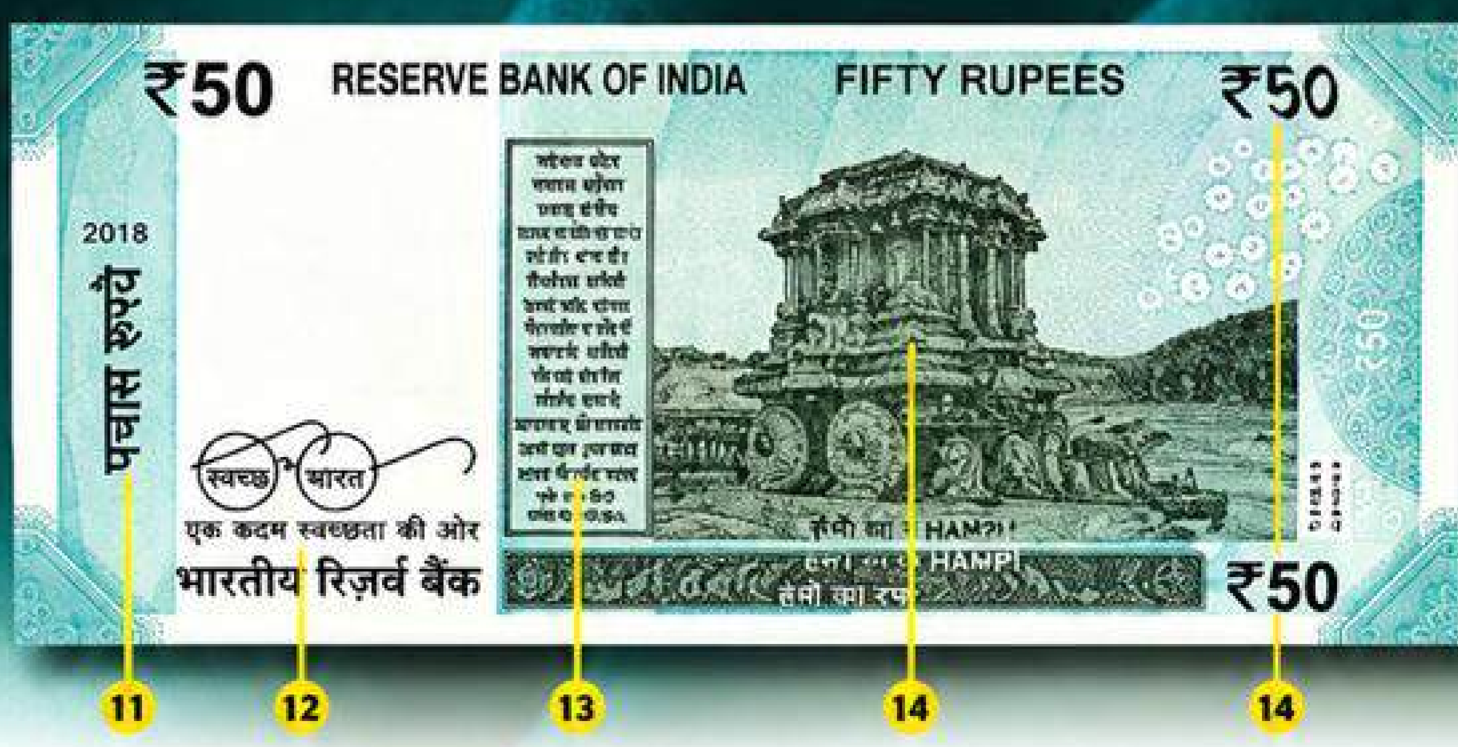

महात्मा गांधी (नई) श्रृंखला के ₹50 मूल्यवर्ग के बैंक नोटों पर भारतीय रिज़र्व बैंक के गवर्नर के हस्ताक्षर होते हैं। नोट के पीछे 'हंपी का रथ' का चित्र है, जो देश की सांस्कृतिक विरासत को दर्शाता है। नोट का आधार रंग फ्लोरोसैंट नीला है। नोट में अन्य डिज़ाइन और ज्यामितीय आकृतियाँ भी हैं, जो आगे और पीछे दोनों तरफ के समग्र रंग संयोजन के साथ मेल खाती हैं।

इस नोट का आकार 66 मिमी x 135 मिमी है

₹50 के नोट की विशेषताएँ

आगे की ओर (मुख्य भाग)

1. प्रकाश में देखने पर '50' अंक सहित रजिस्टर में दिखाई देने वाली छवि
2. देवनागरी में मूल्यवर्ग '50' अंक
3. बीच में महात्मा गांधी की प्रतिमा
4. सूक्ष्म अक्षरों में 'भारत' और 'INDIA'
5. खिड़की वाली सुरक्षा धागा, जिस पर 'भारत' और 'RBI' लिखा है
6. गारंटी क्लॉज, गवर्नर के हस्ताक्षर था महात्मा गांधी की प्रतिमा के दाई ओर RBI का प्रतीक चिन्ह
7. महात्मा गांधी की प्रतिमा और (₹50) का इलेक्ट्रोटाइप वॉटरमार्क
8. ऊपर बाई और नीचे दाई तरफ बढ़ते क्रम में अंक पैनल
9. नीचे दाई और ₹50 के साथ रंग बदलने वाली स्याही में अंकित संख्या (हरा से नीला)
10. अशोक स्तम्भ का प्रतीक चिन्ह

पीछे की ओर (पिछला भाग)

11. नोट के छपाई का वर्ष (बाई ओर)
12. स्वच्छ भारत लोगो और नारा
13. भाषा पैनल
14. हंपी का रथ का चित्र
15. देवनागरी में मूल्यवर्ग '50' अंक

जनहित में जारी

भारतीय रिज़र्व बैंक
RESERVE BANK OF INDIA
www.rbi.org.in

RBI कहता है
अपने बैंक नोटों को पहचानिए

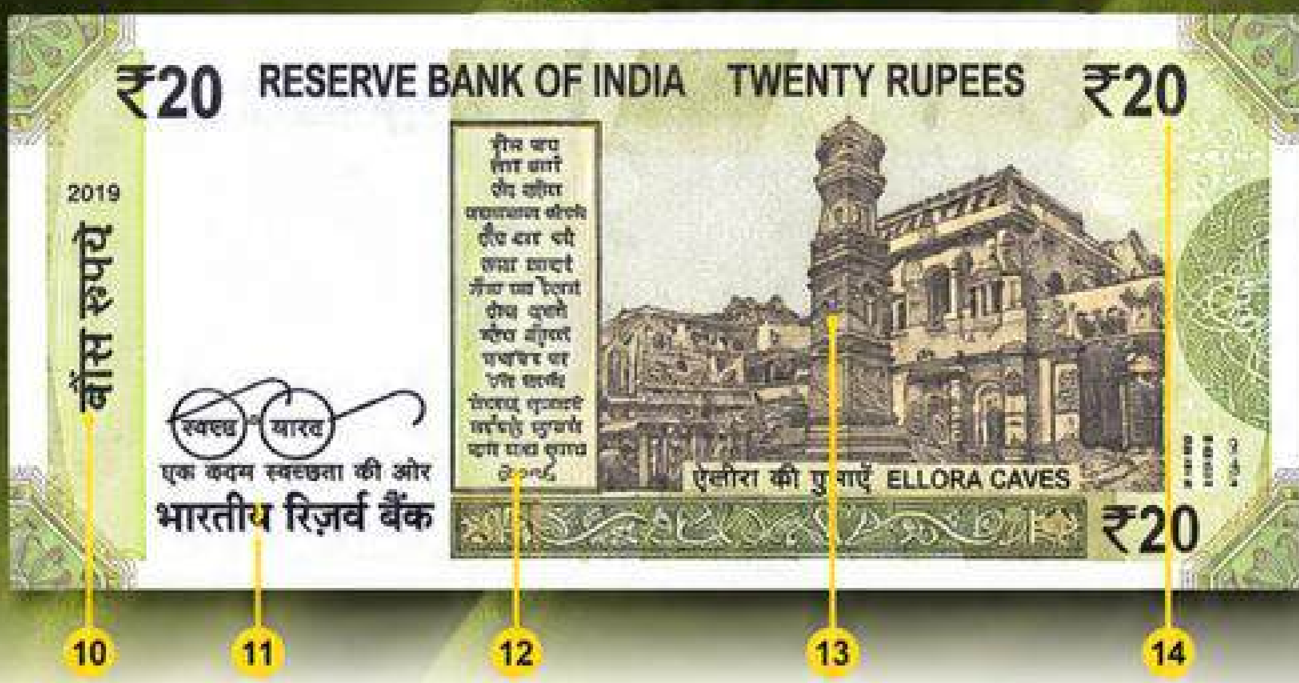

महात्मा गांधी (नयी श्रृंखला) के ₹20 मूल्यवर्ग के बैंक नोटों पर भारतीय रिज़र्व बैंक के गवर्नर के हस्ताक्षर होते हैं।
नोट के पिछले भाग में ऐलोरा की गुफाओं का चित्र है, जो देश की सांस्कृतिक विरासत को दर्शाता है।
नोट का आधार रंग हरा-पीला (ग्रीनिंश येलो) है।
नोट में अन्य डिज़ाइन तथा ज्यामितीय आकृतियाँ भी हैं, जो आगे और पीछे दोनों तरफ के समग्र रंग संयोजन के साथ मेल खाती हैं।

इस नए नोट का आकार 63 मिमी x 129 मिमी है

नए ₹20 नोट की विशेषताएँ

अग्र भाग (सामने की ओर):

1. प्रकाश में देखने पर दिखाई देने वाला '20' अंक वाला रजिस्टर
2. देवनागरी में '२०' अंक
3. बीच में महात्मा गांधी की प्रतिमा
4. सूक्ष्म अक्षरों में 'भारत' और 'INDIA'
5. खिड़कीदार विस्तृत सुरक्षा धागा, जिस पर 'भारत' और 'RBI' लिखा है
6. गारंटी क्लॉज, गवर्नर के हस्ताक्षर तथा महात्मा गांधी की प्रतिमा के दाई ओर RBI का चिन्ह
7. दाई ओर अशोक स्तंभ का चिन्ह
8. महात्मा गांधी की प्रतिमा और इलेक्ट्रोटाइप (20) जलचिह्न
9. बढ़ते क्रम में अंक वाले नंबर पैनल (ऊपरी बाई ओर और निचले दाई ओर)

पिछला भाग (पींछे की ओर):

10. नोट के छपाई का वर्ष (बाई ओर)
11. स्वच्छ भारत लोगो तथा उसका नारा
12. भाषा पैनल
13. ऐलोरा की गुफाओं का चित्र
14. देवनागरी में '२०' अंक

जनहित में जारी

भारतीय रिज़र्व बैंक
RESERVE BANK OF INDIA
www.rbi.org.in

RBI कहता है
अपने बैंक नोटों को पहचानिए

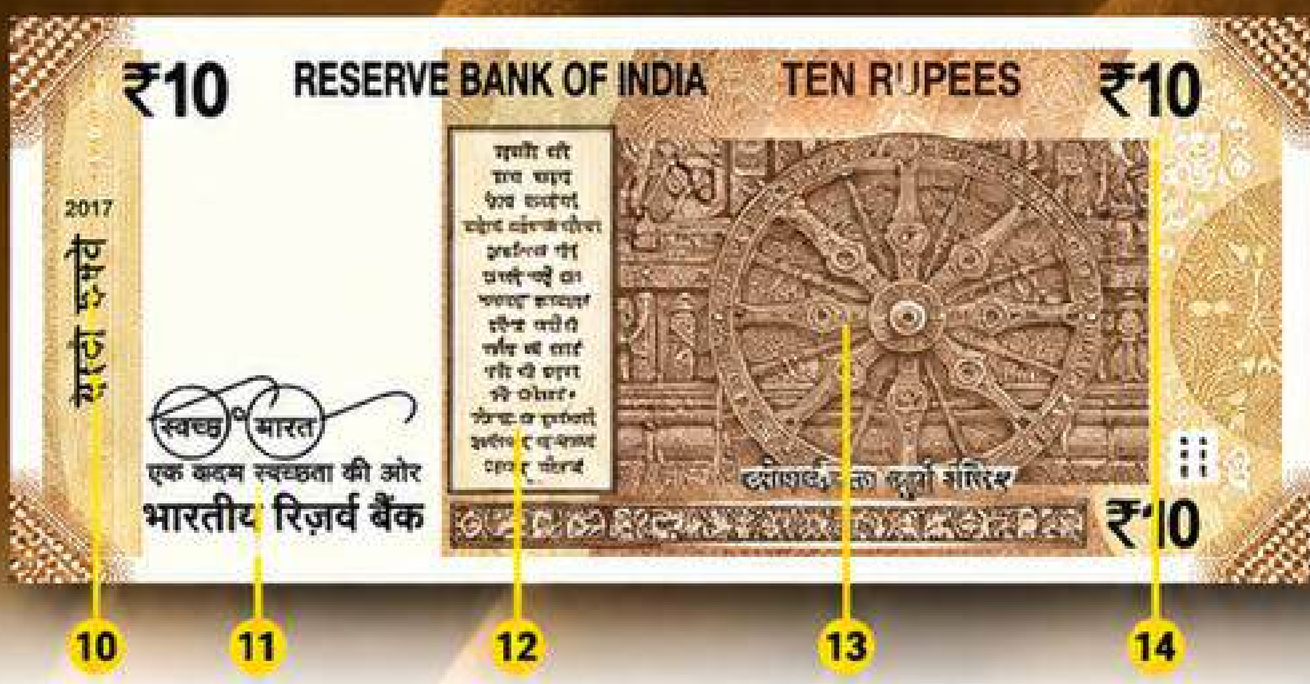

महात्मा गांधी (नई) श्रृंखला के ₹10 मूल्यवर्ग के बैंक नोटों पर भारतीय रिज़र्व बैंक के गवर्नर के हस्ताक्षर होते हैं। नोट के पीछे कोणार्क (ओडिशा) के सूर्य मंदिर का चित्र है, जो देश की सांस्कृतिक विरासत को दर्शाता है। नोट का आधार रंग चॉकलेट भूरा है। नोट में अन्य डिज़ाइन और ज्यामितीय आकृतियाँ भी हैं, जो आगे और पीछे दोनों तरफ के समग्र रंग-संयोजन के साथ मेल खाती हैं।

इस नोट का आकार 63 मिमी x 123 मिमी है

₹10 के नोट की विशेषताएँ

आगे की ओर (मुख्य भाग)

1. रोशनी में देखने पर '10' अंक सहित रजिस्टर
2. देवनागरी में '10' अंक
3. बीच में महात्मा गांधी का चित्र
4. सूक्ष्म अक्षरों में 'भारत' और 'INDIA'
5. खिड़की वाली सुरक्षा धागा, जिसमें 'भारत' और 'RBI' लिखा है (नोट को झुकाने पर रंग नीले से हरे में बदलता है)
6. गारंटी क्लॉज़, गवर्नर के हस्ताक्षर तथा महात्मा गांधी के चित्र की दाई ओर RBI का प्रतीक चिन्ह
7. महात्मा गांधी की प्रतिमा और ₹10 का इलेक्ट्रोटाइप (वॉटरमार्क)
8. महात्मा गांधी का चित्र तथा इलेक्ट्रोटाइप (₹10) जलचिह्न
9. ऊपर बाई ओर और नीचे दाई ओर बढ़ते क्रम में अंक-पैनल
10. अशोक स्तंभ का प्रतीक चिन्ह (दाई ओर)
11. नीचे दाई ओर '₹10' का रंग बदलने वाला अंक (हरा से नीला)

पीछे की ओर (पिछला भाग)

12. नोट छपाई का वर्ष (बाई ओर)
13. स्वच्छ भारत लोगो और नारा
14. भाषा पैनल
15. कोणार्क का सूर्य मंदिर का चित्र
16. देवनागरी में '10' अंक

जनहित में जारी

भारतीय रिज़र्व बैंक
RESERVE BANK OF INDIA
www.rbi.org.in

RBI Kehta Hai
Know your banknotes

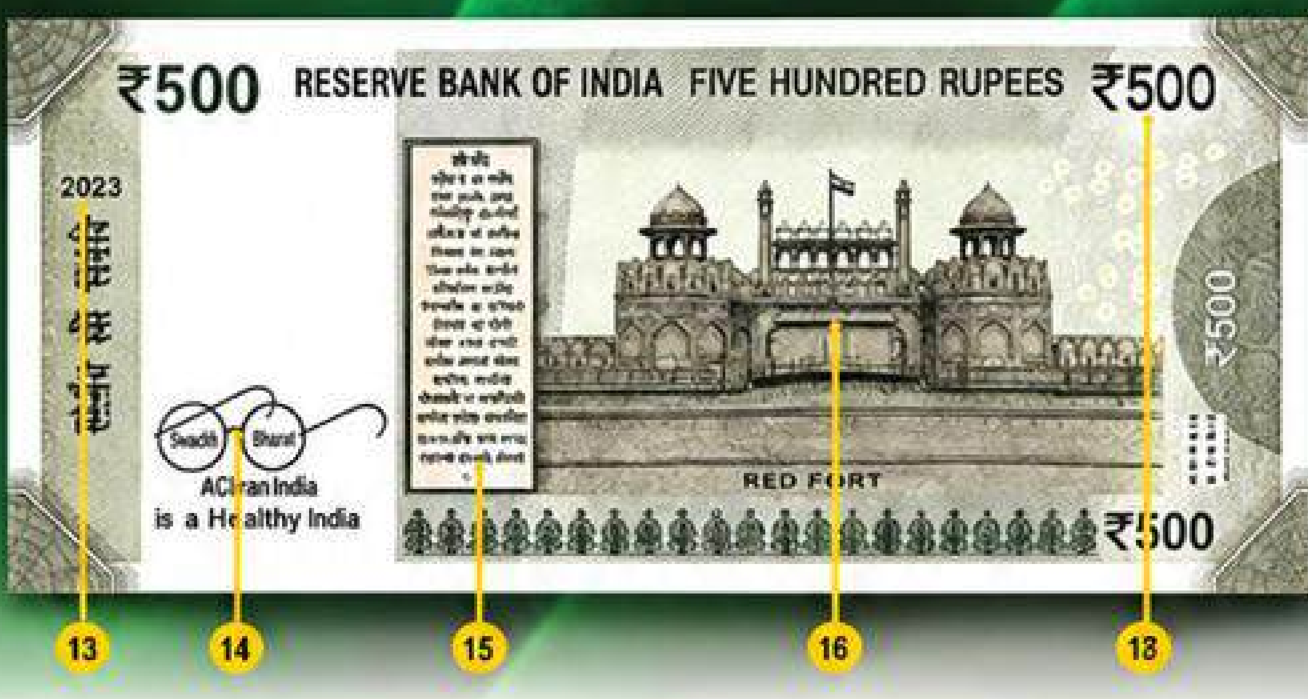

The ₹ 500 denomination banknotes in the **Mahatma Gandhi (New) Series** bear signature of the Governor, Reserve Bank of India. The note has motif of 'Red Fort' on the reverse, depicting the country's cultural heritage. The base colour of the note is stone grey. The note has other designs and geometric patterns aligning with the overall colour scheme, both at obverse and reverse.

The size of the note is 66 mm x 150 mm

Features of the ₹500 Notes

Obverse:

1. See through register with denominational numeral 500
2. Latent image with denominational numeral 500
3. Denominational numeral in an intaglio print
4. Portrait of Mahatma Gandhi at the centre
5. Micro letters 'RBI' and 'India'
6. Colour shift windowed security thread with inscriptions 'Bharat', 'RBI'. Colour of the thread changes from green to blue when the note is tilted
7. Guarantee clause, Governor's signature with Promise Clause and RBI emblem towards right of Mahatma Gandhi's portrait
8. Mahatma Gandhi's portrait and electrotype (500) watermarks
9. Number panel with numerals in ascending size on the top left side and bottom right side
10. Denominational numeral with Rupee Symbol in (₹500) in colour changing ink (green to blue) on bottom right
11. Ashoka pillar emblem on the right
12. Unique identification number with numerals growing from small to big on the top left side and bottom right side

Some features for visually impaired:

14. Tactile or raised printing of Mahatma Gandhi portrait (4), Ashoka pillar emblem (11), circular identification mark with microtext ₹500 on the right, five angular bleed lines on both the left and right sides

Reverse:

13. Year of printing of the note on the left
14. Swachh Bharat logo with slogan
15. Language panel
16. Motif of Red Fort
17. Denominational numeral with microtext 'RBI'
18. Denominational numeral in an intaglio print

Issued in public interest by

RESERVE BANK OF INDIA

www.rbi.org.in

RBI Kehta Hai
Know your banknotes

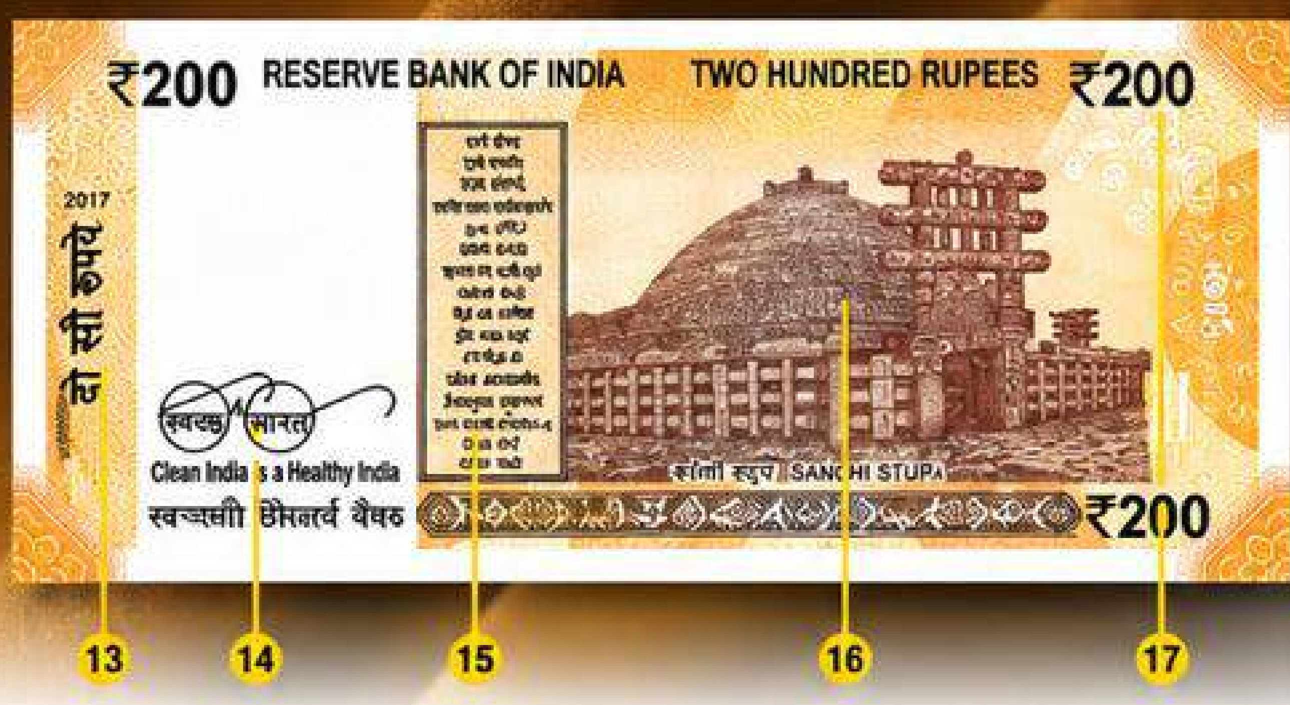

The ₹200 denomination banknotes in the **Mahatma Gandhi (New) Series** bear signature of the Governor, Reserve Bank of India. The note has motif of 'Sanchi Stupa' on the reverse, depicting the country's cultural heritage. The base colour of the note is bright yellow. The note has other designs and geometric patterns aligning with the overall colour scheme, both at obverse and reverse.

The size of the note is 66 mm x 146 mm

Features of the ₹200 Notes

Obverse (Front):

1. See through register with denominational numeral 200
2. Latent image with denominational numeral 200
3. Denominational numeral 200 in Devanagari
4. Portrait of Mahatma Gandhi at the centre
5. Micro letters 'RBI' and 'India'
6. Colour shift windowed security thread with inscriptions 'Bharat' and 'RBI'. Colour of the thread changes from green to blue when the note is tilted
7. Guarantee Clause, Governor's signature with Promise Clause and RBI emblem towards right of Mahatma Gandhi's portrait
8. Mahatma Gandhi's portrait and electrotype (200) watermarks
9. Number panel with numerals in ascending font on the top left side and bottom right side
10. Denominational numeral with Rupee symbol (₹200) in colour changing ink (green to blue) at bottom right
11. Ashoka pillar emblem on the right
12. Unique identification number with numerals growing from small to big on the top left side and bottom right side

Reverse (Back):

13. Year of printing of the note on the left
14. Swachh Bharat logo with slogan
15. Language panel
16. Motif of Sanchi Stupa
17. Denominational numeral 200 in Devanagari

Some features for the visually impaired:

Intaglio or raised printing of Mahatma Gandhi's portrait (4), Ashoka pillar emblems (11), rectangular mark with micro-text 200 on the right, four angular bleed lines with the circles in between the lines both on the left and right sides.

Issued in public interest by

भारतीय रिज़र्व बैंक
RESERVE BANK OF INDIA
www.rbi.org.in

RBI Kehta Hai
Know your banknotes

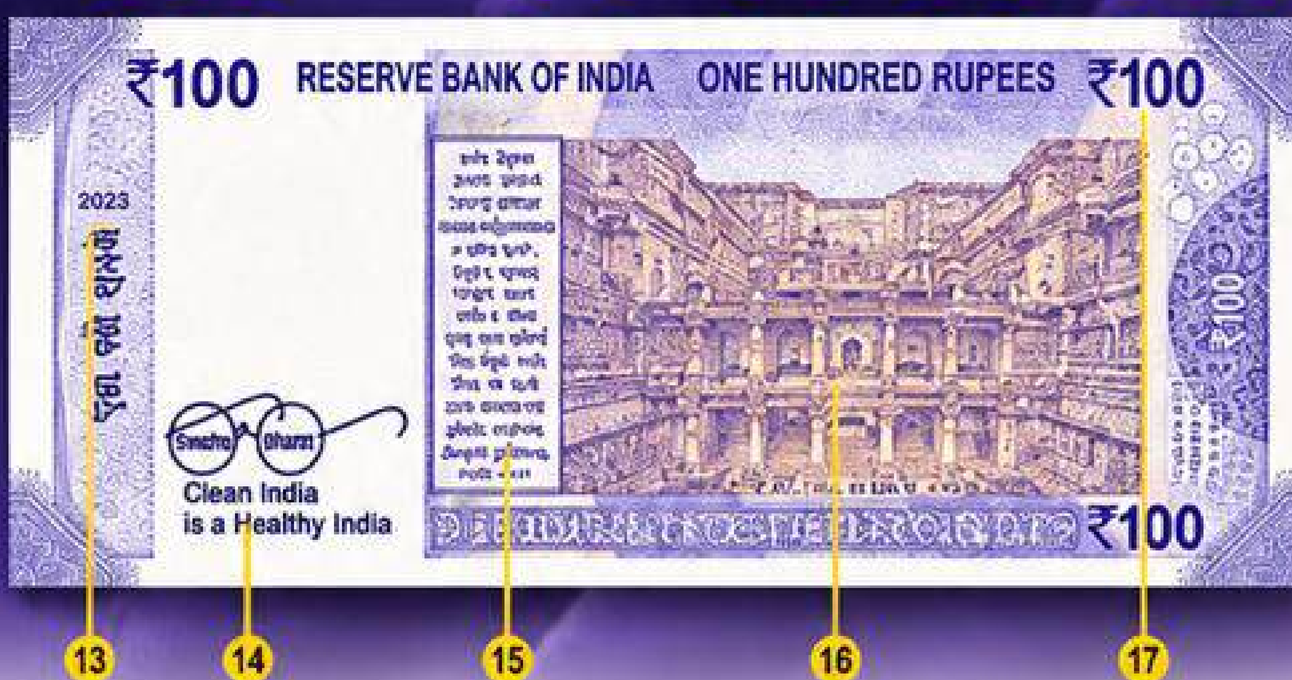

The new ₹ 100 denomination banknotes in the **Mahatma Gandhi (New) Series**, bear signature of Dr. Urjit R. Patel, Governor, Reserve Bank of India. The reverse has motif of 'Rani ki Vav' on the reverse, depicting the country's cultural heritage. The base colour of the note is lavender. The note has other designs and geometric patterns aligning with the overall colour scheme, both at the obverse and reverse.

The size of the new note is 66 mm x 142 mm

Features of the new ₹ 100 note:

Obverse (Front):

1. See through register with denominational numeral 100
2. Latent image with denominational numeral 100
3. Denominational numeral in an intaglio print
4. Portrait of Mahatma Gandhi at the centre
5. Micro letters 'RBI' and 'India'
6. Windowed security thread with inscriptions 'Bharat' and 'RBI'. Colour of the thread changes from green to blue when the note is tilted
7. Guarantee Clause, Governor's signature with Promise Clause and RBI emblem towards right of Mahatma Gandhi's portrait
8. Mahatma Gandhi's portrait and electrotype (100) watermarks
9. Number panel with numerals in ascending size on the top left side and bottom right side
10. Denominational numeral with Rupee Symbol in (₹100) in colour changing ink (green to blue) on bottom right
11. Ashoka Pillar emblem on the right
12. Unique identification number with numerals growing from small to big on the top left side and bottom right side

For visually impaired:
Intaglio or raised printing of Mahatma Gandhi's portrait (4), Ashoka Pillar emblem (11), raised triangular identification mark with micro-text 100, four angular bleed lines both on the right and left sides.

Reverse (Back):

13. Year of printing of the note on the left
14. Swachh Bharat logo with slogan
15. Language panel
16. Motif of Rani ki Vav
17. Denominational numeral 100 in intaglio print

Please visit **www.paisaboltahai.rbi.org.in**

Issued in public interest by **RESERVE BANK OF INDIA**
www.rbi.org.in

RBI Kehta Hai

Know your banknotes

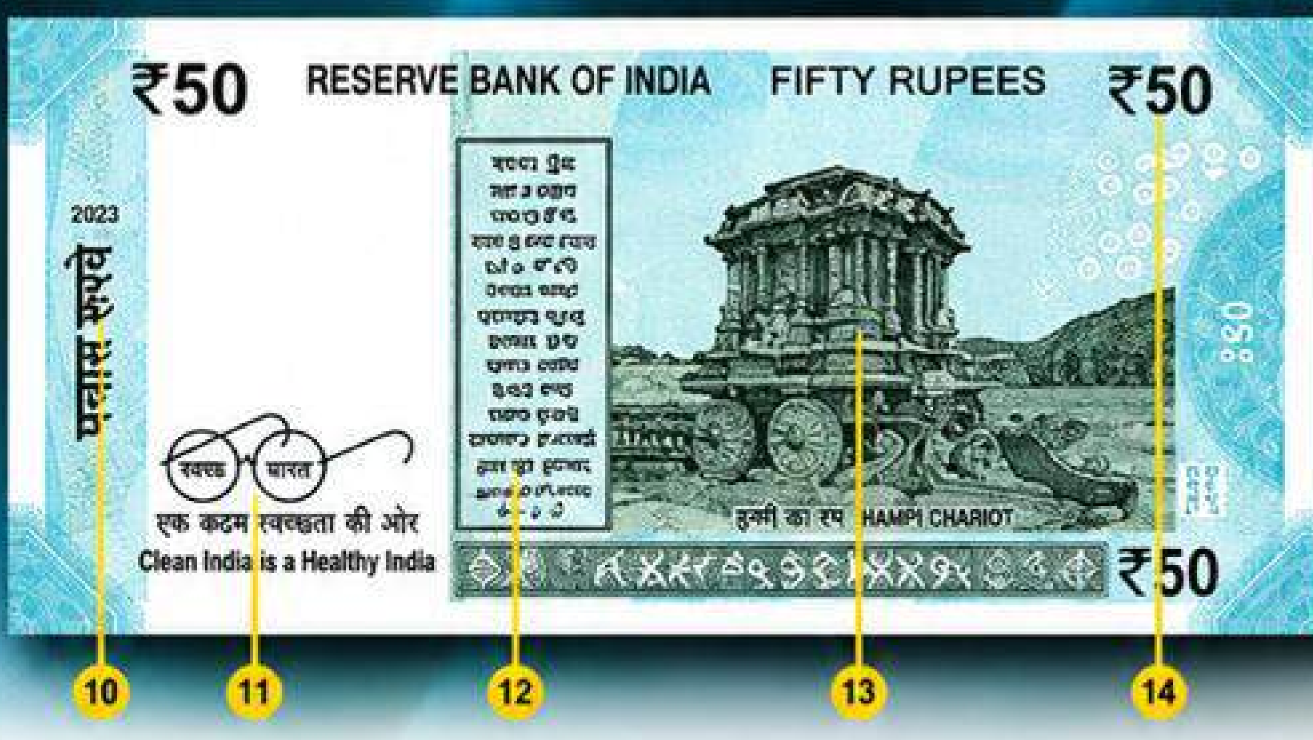

The new ₹ 50 denomination banknotes in the **Mahatma Gandhi (New) Series** bear signature of the Governor, Reserve Bank of India. The note has motif of 'Hampi with Chariot' on the reverse, depicting the country's cultural heritage. The base colour of the note is fluorescent blue. The note has other designs and geometric patterns aligning with the overall colour scheme, both at obverse and reverse.

The size of the new note is 66 mm x 135 mm

Features of the New ₹ 50 Note

Obverse (Front):

1. See through register with denominational numeral 50
2. Latent image with denominational numeral 50
3. Denominational numeral in an intaglio print
4. Portrait of Mahatma Gandhi at the centre
5. Micro letters 'RBI' and 'India'
6. Windowed security thread with inscriptions 'Bharat' and 'RBI'. Colour of the thread changes from green to blue when the note is tilted
7. Guarantee Clause, Governor's signature with Promise Clause and RBI emblem towards right of Mahatma Gandhi's portrait
8. Mahatma Gandhi's portrait and electrotype (50) watermarks
9. Number panel with numerals in ascending size on the top left side and bottom right side
10. Year of printing of the note on the left
11. Swachh Bharat logo with slogan
12. Language panel
13. Motif of Hampi with Chariot
14. Denominational numeral 50 in intaglio print

Issued in public interest by RESERVE BANK OF INDIA

www.rbi.org.in

RBI Kehta Hai
Know your banknotes

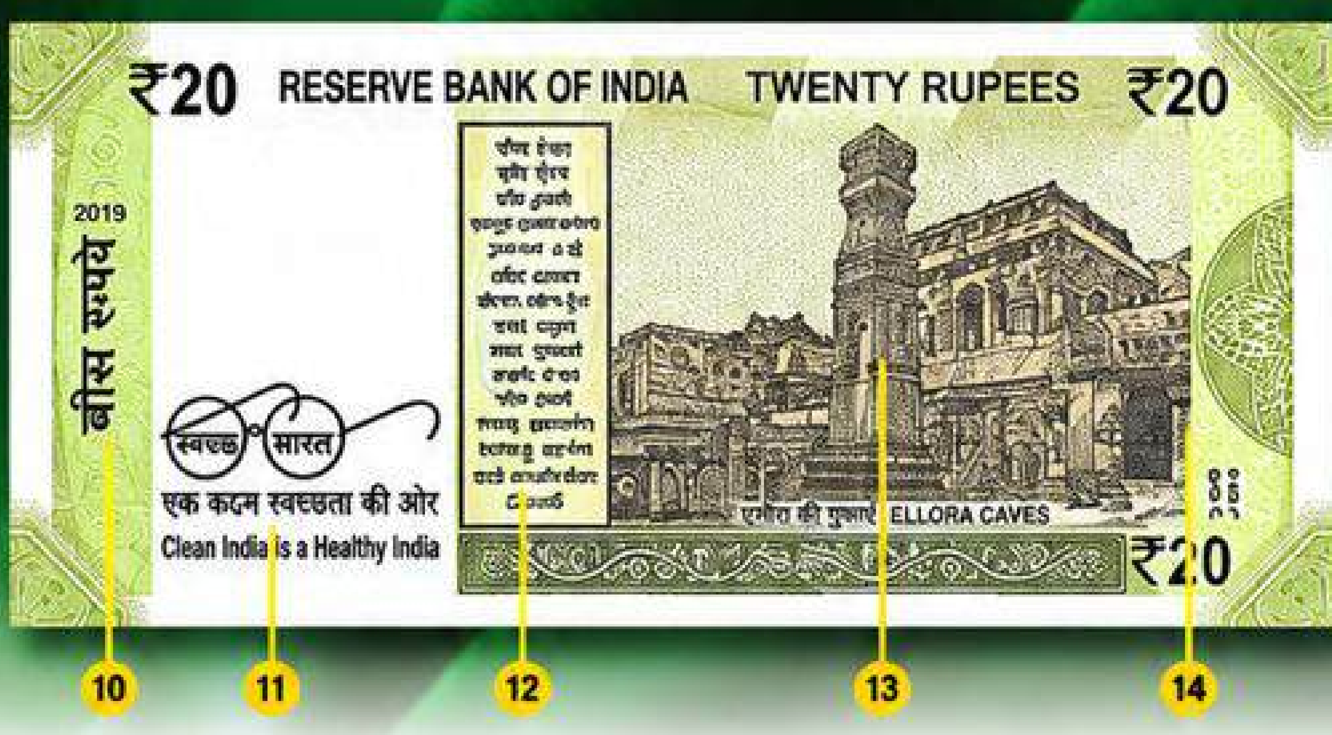

The new ₹20 denomination banknotes in the **Mahatma Gandhi (New) Series** bear the signature of the Governor, Reserve Bank of India. The note has motif of Ellora Caves on the reverse, depicting the country's cultural heritage. The base colour of the note is greenish yellow. The note has other designs and geometric patterns aligning with the overall colour scheme, both at the obverse and reverse.

The size of the new note is 63 mm x 129 mm

Features of the New ₹20 Notes

Obverse (Front):

1. See through register with denominational numeral 20
2. Denominational numeral 20 in Devnagari
3. Portrait of Mahatma Gandhi at the centre
4. Micro letters 'RBI' and 'INDIA'
5. Windowed demetalised security thread with inscriptions 'Bharat' and RBI
6. Guarantee Clause, Governor's signature with Promise Clause and RBI emblem towards right of Mahatma Gandhi's portrait
7. Ashoka Pillar emblem on the right
8. Mahatma Gandhi's portrait and electrotype (20) watermarks
9. Number panel with numerals in ascending font on the top left side and bottom right side

Reverse (Back):

10. Year of printing of the note on the left
11. Swachh Bharat logo with slogan
12. Language panel
13. Motif of Ellora Caves
14. Denominational numeral 20 in Devnagari

Issued in public interest by

भारतीय रिज़र्व बैंक
RESERVE BANK OF INDIA
www.rbi.org.in

RBI Kehta Hai

Know your banknotes

The new ₹10 denomination banknotes in the **Mahatma Gandhi (New) Series** bear signature of the Governor, Reserve Bank of India. The note has motif of 'Sun Temple, Konark' on the reverse, depicting the country's cultural heritage. The base colour of the note is chocolate brown. The note has other designs and geometric patterns aligning with the overall colour scheme, both at obverse and reverse.

The size of the new note is 63 mm x 123 mm

Features of the New ₹10 Notes

Obverse (Front):

1. See through register with denominational numeral 10
2. Denominational numeral 10 in Devnagari
3. Portrait of Mahatma Gandhi at the centre
4. Micro letters 'RBI' and 'INDIA'
5. Windowed demetallised security thread with inscriptions 'Bharat' and RBI
6. Guarantee Clause, Governor's signature with Promise Clause and RBI emblem towards right of Mahatma Gandhi's portrait
7. Mahatma Gandhi's portrait and electrotype (10) watermarks
8. Number panel with numerals in ascending font on the top left side and bottom right side
9. Ashoka Pillar emblem on the right

Reverse (Back):

10. Year of printing of the note on the left
11. Swachh Bharat logo with slogan
12. Language panel
13. Motif of Sun Temple, Konark
14. Denominational numeral 10 in Devnagari

Issued in public interest by भारतीय रिज़र्व बैंक RESERVE BANK OF INDIA www.rbi.org.in

ચેક વસૂલાત પોલિસી

૧. ચેકબુક જારી કરવી

બેંકો ખાતરી કરશે કે ચેકબુકનું છાપકામ યોગ્ય કાળજી સાથે કરવામાં આવે અને ચેક પાનાંમાં કરાયેલ પરફોરેશન તેમજ ચેકબુકનું બાઇન્ડિંગ યોગ્ય ધોરણનું હોય, જેથી ગ્રાહકોને કોઈ અસુવિધા ન થાય. બેંક તમામ ગ્રાહકોને માત્ર પેયેબેલ એટ પાર (મલ્ટી સિટિ) સીટીએસ-૨૦૧૦ ધોરણના ચેક જારી કરશે.

૨. ચેક ડ્રોપ સુવિધા અને ચેકની સ્વીકૃતિની પાવતી માટેની સુવિધા

ગ્રાહકોને ચેક ડ્રોપ સુવિધા ઉપલબ્ધ કરાવવામાં આવશે અને નિયમિત વસૂલાત કાઉન્ટરો પર ચેકની સ્વીકૃતિની પાવતી આપવાની સુવિધા પૂરી પાડવામાં આવશે. કાઉન્ટર પર ગ્રાહકો દ્વારા રજૂ કરાયેલા ચેક માટે કોઈ પણ શાખા પાવતી આપવાનો ઇનકાર કરશે નહીં.

3. વસૂલાત માટે ચેક

તમામ સીટીએસ અનુરૂપ ચેક અમલમાં રહેલી સીટીએસ ક્લિયરિંગ સિસ્ટમ મારફતે રજૂ કરવામાં આવશે. નિર્ધારિત કટ ઓફ સમય પહેલાં શાખાના કાઉન્ટર પર અને શાખાના વસૂલાત બોક્સમાં જમા કરાયેલા ચેક તે જ દિવસે ક્લિયરિંગ માટે રજૂ કરવામાં આવશે. કટ ઓફ સમય પછી શાખાના કાઉન્ટર પર અને વસૂલાત બોક્સમાં જમા કરાયેલા ચેક આગામી ક્લિયરિંગ સાઇકલમાં રજૂ કરવામાં આવશે. જે દિવસે ક્લિયરિંગ સેટલમેન્ટ થાય તે જ દિવસે બેંક ગ્રાહકના ખાતામાં રકમ જમા કરશે. આ રીતે જમા થયેલી રકમ ઉપાડવાની પરવાનગી ક્લિયરિંગ હાઉસના ચેક રિટર્ન સમયપત્રક મુજબ આપવામાં આવશે. ચેક રિટર્ન ચાર્જ માત્ર એવા કિસ્સામાં વસૂલવામાં આવશે જ્યાં ગ્રાહકની ભૂલ હોય અને તેવા રિટર્ન માટે ગ્રાહક જવાબદાર હોય. જ્યાં ગ્રાહકોની ભૂલ ન હોય અને પૈઇ સામે કોઈ રીકોર્સ વિના ચેક ફરી રજૂ કરવાની જરૂર હોય, ત્યાં તેવા પુનઃરજૂઆત વિશે ગ્રાહકોને ફોન કૉલ દ્વારા યોગ્ય જાણ કર્યા બાદ કાર્યવાહી કરવામાં આવશે.

૪. ચેક સ્વીકારવાનો સમય

ચેકની સ્વીકૃતિ બેંક શાખાના કામકાજના કલાકો દરમિયાન અમલમાં રહેલા કટ ઓફ સમય મુજબ કરવામાં આવશે

૫. વિદેશી દેશો પર નખાયેલ ચેક

આવા ચેક "બેસ્ટ ઓફ એફર્ટ્સ" નાં ધોરણે વસૂલાત માટે સ્વીકારવામાં આવે છે. આવા ચેકની ઝડપી વસૂલાત માટે બેંકો તેમની કોરસ્પોંડન્સ બેંક સાથે વિશિષ્ટ વસૂલાત વ્યવસ્થા કરી શકે છે. સંબંધિત દેશોને લાગુ પડતા કૂલિંગ પીરિયડ ધ્યાનમાં લીધા બાદ કોરસ્પોંડન્સ બેંક પાસે રહેલા બેંકના ખાતામાં રકમ જમા થયા પછી બેંક ગ્રાહકનેને ક્રેડિટ આપશે. રેમિટન્સનો હેતુ કોરસ્પોંડન્સ બેંકના નિર્ધારિત ફોર્મમાં દર્શાવવામાં આવશે અને કમિશન/ચાર્જીસ કોરસ્પોંડન્સ બેંક મુજબ લેવામાં આવશે.

૬. ક્લિયરિંગ પ્રક્રિયામાં ખોવાયેલા ચેક / ઇન્સ્ટ્રુમેન્ટ

વસૂલાત માટે સ્વીકારેલો ચેક અથવા ઇન્સ્ટ્રુમેન્ટ ક્લિયરિંગ પ્રક્રિયામાં ખોવાઈ જાય તો બેંકને તેની જાણ થતાં જ તે બાબત ખાતાધારકના ધ્યાન પર લાવશે, જેથી ખાતાધારક ડ્રોવર ને સ્ટોપ પેમેંટ નોંધાવવા માટે જાણ કરી શકે અને ખોવાયેલા ચેક / ઇન્સ્ટ્રુમેન્ટની રકમ જમા ન થવાને કારણે તેના દ્વારા જારી કરાયેલા કોઈ ચેક ડિશઓનર ન થાય તેની પણ કાળજી રાખી શકે. ચેકના ડ્રોવર પાસેથી ડુપ્લિકેટ ચેક મેળવવા માટે બેંક ગ્રાહકને તમામ સહાય પૂરી પાડશે.

૭. ડિશઓનર / અનાદૃત ચેક

બેંક ડિશઓનર / અનાદૃત ચેક ગ્રાહકને પરત મોકલી આપશે.

૮. ચેકને નજીકના પૂર્ણ રૂપિયા સુધી પૂર્ણ કરવો બેંક ખાતરી કરશે કે ગ્રાહકો દ્વારા જારી કરાયેલા અને રૂપિયાના અંશ ધરાવતા ચેક / ડ્રાફ્ટ બેંક દ્વારા નકારવામાં ન આવે.

चेक कलेक्शन पॉलिसी

१. चेक बुक जारी करना

बैंक यह सुनिश्चित करेंगे कि चेक बुक की छपाई उचित सावधानी से की जाए तथा चेक पत्तियों में किया गया परफोरेशन और चेक बुक की बाइंडिंग उचित स्तर की हो, ताकि ग्राहकों को किसी प्रकार की असुविधा न हो। बैंक सभी पात्र ग्राहकों को केवल "पेयेबल एट पार / मल्टी सिटी / सीटीएस २०१० मानक के चेक जारी करेगा।

२. चेक ड्रॉप सुविधा और चेक की प्राप्ति-स्वीकृति की सुविधा

ग्राहकों को चेक ड्रॉप सुविधा उपलब्ध कराई जाएगी और नियमित कलेक्शन काउंटरों पर चेक की प्राप्ति की पावती देने की सुविधा प्रदान की जाएगी। काउंटर पर ग्राहकों द्वारा प्रस्तुत किए गए चेकों की पावती देने से कोई भी शाखा इनकार नहीं करेगी।

३. चेक कलेक्शन

सभी सीटीएस अनुरूप चेक सीटीएस क्लियरिंग प्रणाली के माध्यम से प्रस्तुत किए जाएंगे। निर्धारित क**ट** ओफ् (cut-off) समय से पहले शाखा काउंटरों पर और शाखा परिसर के भीतर स्थित कलेक्शन पेटियों में जमा किए गए चेक उसी दिन क्लियरिंग के लिए प्रस्तुत किए जाएंगे। क**ट** ओफ् cut-off समय के बाद शाखा काउंटर और कलेक्शन पेटी में जमा किए गए चेक अगले क्लियरिंग साइकल में प्रस्तुत किए जाएंगे। जिस दिन क्लियरिंग सेटलमेंट होगा, उसी दिन बैंक ग्राहक के खाते में राशि जमा करेगा। इस प्रकार जमा की गई राशि की निकासी की अनुमति क्लियरिंग हाउस के चेक वापसी कार्यक्रम के अनुसार दी जाएगी। चेक वापसी शुल्क केवल उन्हीं मामलों में लगाया जाएगा जिनमें ग्राहक की गलती हो और ऐसी वापसी के लिए ग्राहक जिम्मेदार हो। जहां ग्राहकों की गलती न हो और चेक को पुनः प्रस्तुत करने की आवश्यकता हो, वहां ऐसी पुनः प्रस्तुति की उचित सूचना ग्राहकों को फोन कॉल के माध्यम से देकर कार्रवाई की जाएगी।

४. स्वीकृति का समय

बैंक शाखा के व्यावसायिक समय के दौरान लागू क**ट** ओफ् (cut-off) समय के आधार पर चेक स्वीकार किए जाएंगे।

५. विदेशी देशों पर आहरित चेक

ऐसे चेक "उचित प्रयास" के आधार पर कलेक्शन के लिए स्वीकार किए जाते हैं। ऐसे चेक के शीघ्र कलेक्शन हेतु बैंक अपनी संवाददाता बैंक (correspondent bank) के साथ विशिष्ट कलेक्शन व्यवस्था कर सकते हैं। संबंधित देशों पर लागू कुलिंग पीरियड (cooling period) के बाद संवाददाता बैंक (correspondent bank) के पास बैंक के खाते में राशि जमा होने पर बैंक पक्षकार को क्रेडिट देगा। रेमि**ट**स (Remittance) का उद्देश्य संवाददाता बैंक (correspondent bank)के निर्धारित फॉर्म में उल्लेखित किया जाएगा और कमिशन/चार्जीस संवाददाता बैंक(correspondent bank) के अनुसार लिए जाएंगे।

६. क्लियरिंग प्रक्रिया में खोए हुए चेक

यदि कलेक्शन के लिए स्वीकार किया गया कोई चेक क्लियरिंग प्रक्रिया में खो जाता है, तो बैंक को हानि की जानकारी मिलते ही वह खाताधारक को इसकी सूचना देगा, ताकि खाताधारक द्रोवर (drawer) को स्तोप पेमेंट (stop payment) दर्ज करने के लिए सूचित कर सके और यह भी सुनिश्चित कर सके कि खोए हुए चेक की राशि जमा न होने के कारण उसके द्वारा जारी कोई चेक दिशओनर (dishonor) न हो। चेक के द्रोवर (drawer) से चेक प्राप्त करने के लिए बैंक ग्राहक को हर प्रकार की सहायता प्रदान करेगा।

७. अनादरित चेक

बैंक यह सुनिश्चित कर सकते हैं कि अनादरित चेक ग्राहक को लौटाया / भेजा जाए।

८. चेक को निकटतम पूर्ण रुपये तक पूर्णांकित करना: बैंक यह सुनिश्चित करेगा कि ग्राहकों द्वारा जारी किए गए और रुपये के अंश वाली राशि दर्शाने वाले चेक / ड्राफ्ट बैंक द्वारा अस्वीकार या अनादरित न किए जाएं।

Cheque Collection Policy

1. **Issue of Cheque Books**

   Banks will ensure that the cheque books are printed with due care and the perforation in the cheque leaves as also binding of cheque books are up to the mark so as to avoid any inconvenience to the customers. Bank will issue only “payable at par”/”multi city”/ CTS 2010 standard cheques to all eligible customers.

2. **Cheque Drop Facility and the Facility for Acknowledgement of cheques**

   cheque drop facility will be made available to the customers and the facility for acknowledgement of cheques at the regular collection counters will be provided. No branch will refuse to give an acknowledgement on cheques being tendered by customers at the counters.

3. **Cheque for collection**

   All CTS Compliant cheques and other negotiable instruments will be presented through the CTS clearing system prevailing at the respective centers. Cheques deposited at branch counters and in collection boxes within the branch premises before the specified cut-off time will be presented for clearing on the same day. Cheques deposited at branch counter and in collection box after the cut-off time will be presented in the next clearing cycle. The Bank will give credit to the customer account on the same day in which the clearing settlement takes place. Withdrawal of amounts so credited would be permitted as per the cheque return schedule of the clearing house. Cheque return charges shall be levied only in cases where the customer is at fault and is responsible for such returns. where the customers are not at fault Cheques that need to be re-presented without any recourse to the payee, will be made with due notification to the customers of such re-presentation through phone calls.

4. **Timing for acceptance**

   Cheques would be accepted based on the cut-off timings during business hours of the Bank branch.

5. **Cheques drawn on foreign countries**

   Such instruments are accepted for collection on the ‘best of efforts’ basis. Banks may enter specific collection arrangement with its correspondent bank for speedy collection of such instrument. Bank will give credit to the party on credit of proceeds to the bank’s Account with correspondent bank after considering cooling periods as applicable to the countries concerned. Purpose of Remittance will be mentioned in prescribe form of corresponding bank and Commission/Charges will be taken as per the correspondent bank.

6. **Cheques / Instruments lost in clearing process.**

   In the event a cheque or an instrument accepted for collection is lost in the clearing process, the bank shall immediately on coming to know of the loss, bring the same to the notice of the accountholder so that the accountholder can inform the drawer to record stop payment and also take care that cheques, if any, issued by him / her are not dishonoured due to non-credit of the amount of the lost cheques / instruments. The bank would provide all assistance to the customer to obtain a duplicate instrument from the drawer of the cheque.

7. **Dishonoured instruments**

   Banks may ensure that dishonored instrument is returned / dispatched to the customer.

8. **Rounding off cheques to the nearest rupee**

   Bank will ensure that cheques / drafts issued by clients containing fractions of a Rupee are not rejected or dishonoured by the bank.

ગ્રાહકો માટે ફરિયાદ નિવારણ વ્યવસ્થા

લેવલ ૧ શાખા સ્તરે ઓફલાઇન/ઓનલાઇન ફરિયાદ નોંધણી

ગ્રાહકો શાખામાં ઉપલબ્ધ ફરિયાદ-સહ-સૂચન પેટી/ફરિયાદ બૂક દ્વારા, સંબંધિત શાખાને ઈ-મેઇલ અથવા પત્ર દ્વારા વિનંતી / પ્રશ્ન / ફરિયાદ રજૂ કરી શકે છે અથવા બેંકની અધિકૃત વેબસાઇટ પર ઉપલબ્ધ ફરિયાદ પોર્ટલ મારફતે ઑનલાઇન ફરિયાદ નોંધાવી શકે છે. કોઈપણ માધ્યમથી શાખા સ્તરે પ્રાપ્ત થતી તમામ ફરિયાદોનું નિરાકરણ જે તે શાખા મેનેજર દ્વારા કરવામાં આવશે. શાખા મેનેજર ગ્રાહકોની ફરિયાદો અને રજૂઆતોની તપાસ કરશે અને નિર્ધારિત સમયમર્યાદામાં તેમનો તાત્કાલિક ઉકેલ લાવશે.

લેવલ ૨ પ્રિન્સિપાલ નોડલ ઓફિસર- હેડ ઓફિસ

ગ્રાહકની ફરિયાદ અથવા સમસ્યાનું નિરાકરણ નિર્ધારિત સમયમર્યાદામાં ન થયું હોય અથવા લેવલ-1 પર આપવામાં આવેલ નિવારણથી ગ્રાહક સંતુષ્ટ ન હોય, તો ગ્રાહક પોતાની ફરિયાદ બેંકના પ્રિન્સિપાલ નોડલ ઓફિસર (Head Office) સમક્ષ રજૂ કરી શકે છે. પ્રિન્સિપાલ નોડલ ઓફિસર ફરિયાદની યોગ્ય તપાસ અને સમીક્ષા કરીને વ્યાજબી સમયમર્યાદામાં યોગ્ય જવાબ અને નિવારણ આપશે.

પ્રિન્સિપાલ નોડલ ઓફિસર
હેડ ઓફિસ
ધ કો-ઓપરેટિવ બેંક ઑફ રાજકોટ લિ.
'સહકાર સરિતા', પંચનાથ રોડ, રાજકોટ-૩૬૦૦૦૧
ફોન નં.:૦૨૮૧-૨૨૩૪૪૫૪,
ઈ-મેઇલ આઈડી: pno@tcbrl.bank.in , sanjiv.v@tcbrl.bank.in

લેવલ -3 બેન્કિંગ ઓમબસમેન (RB-IOS) ને ફરિયાદ

ગ્રાહક દ્વારા ફરિયાદ નોંધાવ્યા બાદ વ્યાજબી સમયગાળામાં બેંક તરફથી કોઈ જવાબ મળ્યો ન હોય અથવા લેવલ 1 અને 2 પર રજૂઆત કર્યા પછી પણ ફરિયાદનું નિરાકરણ ન થયું હોય, તો ગ્રાહકો રિઝર્વ બેંક સંકલિત RBI Ombudsman સંપર્ક કરી શકે છે.

ગ્રાહક RBI Ombudsman સમક્ષ નીચે મુજબ ફરિયાદ નોંધાવી શકે છે:

- **ઑનલાઇન CMS પોર્ટલ https://cms.rbi.org.in; મારફતે; અથવા**
- **ઈ-મેઇલ મોકલીને: crpc@rbi.org.in; અથવા**
- **ફરિયાદ ફોર્મ અને આધારરૂપ દસ્તાવેજો ટપાલ/કુરિયર દ્વારા નીચેના સરનામે મોકલીને: સેંટ્રલાઈઝડ રીસિપ્ટ એન્ડ પ્રોસેસિંગ સેન્ટર (CRPC), રિઝર્વ બેંક ઓફ ઈન્ડિયા, સેન્ટ્રલ વિસ્ટા, સેક્ટર ૧૭, ચંડીગઢ – ૧૬૦૦૧૭'**

ग्राहक शिकायत निवारण व्यवस्था

स्तर - १ **शाखा स्तर पर ऑफलाइन/ऑनलाइन शिकायत पंजीकरण**

ग्राहक शाखा में उपलब्ध शिकायत-सह-सुझाव पेटी/पुस्तिका, ई-मेल अथवा पत्र के माध्यम से अपनी अनुरोध/प्रश्न/शिकायत संबंधित शाखा को दर्ज करा सकते हैं। इसके अतिरिक्त, ग्राहक बैंक की आधिकारिक वेबसाइट पर उपलब्ध शिकायत पोर्टल के माध्यम से ऑनलाइन शिकायत भी दर्ज कर सकते हैं। शाखा स्तर पर किसी भी माध्यम से प्राप्त सभी शिकायतों का निस्तारण संबंधित शाखा प्रबंधक द्वारा किया जाएगा। शाखा प्रबंधक ग्राहक की शिकायतों एवं शिकायतों से संबंधित मुद्दों की जांच कर निर्धारित समयावधि के भीतर उनका शीघ्र समाधान सुनिश्चित करेंगे।

स्तर- २ **प्रधान नोडल अधिकारी (मुख्य कार्यालय)**

यदि ग्राहक की समस्या उचित समयावधि के भीतर हल नहीं होती है अथवा स्तर-1 पर प्रदान किए गए समाधान से ग्राहक संतुष्ट नहीं है, तो वह अपनी शिकायत बैंक के प्रधान नोडल अधिकारी (Principal Nodal Officer), मुख्य कार्यालय को लिखित रूप में भेज सकता है। प्रधान नोडल अधिकारी शिकायत का परीक्षण एवं विश्लेषण करेंगे तथा उचित समयावधि के भीतर शिकायतकर्ता को उपयुक्त उत्तर प्रदान करेंगे।

प्रधान नोडल अधिकारी
मुख्य कार्यालय
द को-ऑपरेटिव बैंक ऑफ राजकोट लिमिटेड
'सहकार सरिता', पंचनाथ रोड, राजकोट – ३६०००१
फोन नं.: ०२८१-२२३४४५४
ई-मेल आईडी: pno@tcbrl.bank.in, sanjiv.v@tcbrl.bank.in

स्तर- ३ **बैंकिंग लोकपाल (RBI-आईओएस)**

यदि शिकायत दर्ज कराने के बाद ग्राहक को बैंक की ओर से उचित समयावधि में कोई उत्तर प्राप्त नहीं होता है, अथवा स्तर-1 एवं स्तर-2 तक शिकायत बढ़ाए जाने के बाद भी उसका समाधान नहीं होता है, तो ग्राहक भारतीय रिज़र्व बैंक की एकीकृत लोकपाल योजना (Reserve Bank Integrated Ombudsman Scheme - RB-IOS) के अंतर्गत शिकायत दर्ज करा सकता है।

ग्राहक निम्नलिखित माध्यमों से आरबीआई लोकपाल (Reserve Bank Integrated Ombudsman Scheme - RB-IOS)के समक्ष शिकायत दर्ज कर सकते हैं:

- **ऑनलाइन CMS पोर्टल** के माध्यम से:
  https://cms.rbi.org.in
- **ई-मेल** के माध्यम से:
  crpc@rbi.org.in
- **डाक/कूरियर** द्वारा निर्धारित शिकायत प्रपत्र एवं सहायक दस्तावेज़ भेजकर निम्न पते पर:
  केंद्रीकृत प्राप्ति एवं प्रसंस्करण केंद्र(सीआरपीसी) (Centralized Receipt and Processing Centre)
  भारतीय रिज़र्व बैंक
  सेंट्रल विस्टा, सेक्टर-17,चंडीगढ़ - १६००१७

Grievance Redressal Mechanism for Customers

Level 1 Offline/Online Complaint Registration at Branch Level

Customers may raise the Request / Query / Complaint through Complaint-cum-Suggestion Box/Book available at branch, by e-mail or letter addressed to the concerned branch or may lodge an online complaint through the complaint portal available on the Banks official website. All complaints received at a branch level by any means, shall be addressed by the concerned Branch In-charge. The Branch In-charge will look into customer complaints and grievances, resolve them promptly, within the time period.

Level 2 Principal Nodal Officer at Head Office

Customers may write to the Bank's Principal nodal Officer at Head Office if your issue was not resolved within reasonable time period or if you are not satisfied with the resolution provided at Level 1. Principal nodal Officer will analyze the complaint and will send a suitable reply to the complainant within reasonable time period.

Principal Nodal Officer
Head Office
The Co-operative Bank of Rajkot Ltd.
Sahkar Sarita', Panchnath Road, Rajkot-360001
Phone No;0281-2234454,
E-mail ID: pno@tcbrl.bank.in , sanjiv.v@tcbrl.bank.in

Level 3 Complaint to Banking Ombudsman (RB-IOS)

Customers may approach the Reserve Bank Integrated Ombudsman, if you have not received any response from the Bank withing reasonable time period of lodging the complaint or your complaint remain unresolved even after escalation through level 1and 2.

Customers may lodge the complaint with RBI Ombudsman

(i) through the online CMS portal at https://cms.rbi.org.in; or
(ii) by emailing to: crpc@rbi.org.in; or
(iii) by sending a filled-in complaint form with supporting documents by post/courier to the following address: Centralized Receipt and Processing Centre (CRPC), Reserve Bank of India, Central Vista, Sector 17, Chandigarh - 160 017

સિક્યોરિટી રીપઝેશન અંગેની પોલિસી

૧. બાકીદારોને નોટિસ આપવાની પ્રક્રિયા

બેંક બાકી લેણાંની વસૂલાત માટે બાકીદારોને લેખિતમાં યોગ્ય નોટિસ આપ્યા વિના ગીરો રાખેલી મિલકતનો કબજો લેવા સહિત કોઈ પણ કાનૂની કાર્યવાહી શરૂ કરશે નહીં. બેંક ગીરો રાખેલી મિલકતનો કબજો મેળવવા તેમજ લેણાંની વસૂલાત માટે લાગુ પડતા કાયદા અને નિયમો હેઠળ નિર્ધારિત તમામ પ્રક્રિયાઓનું પાલન કરશે. નોટિસમાં બાકી રકમની ચુકવણી માટેની સમયમર્યાદા પણ આપવામાં આવશે. જો નિર્ધારિત સમયમર્યાદામાં ચુકવણી કરવામાં નહીં આવે, તો બેંક મિલકતનો કબજો મેળવવા માટે આગળની કાનૂની કાર્યવાહી હાથ ધરશે.

૨. ગીરો રાખેલી મિલકતનો કબજો મેળવવાની પ્રક્રિયા

ગીરો રાખેલી મિલકતનો કબજો મેળવવાનો હેતુ માત્ર બાકી લેણાંની વસૂલાત કરવાનો છે, બાકીદારને તેની મિલકતથી વંચિત કરવાનો નથી. ગીરો રાખેલી મિલકતના કબજા દ્વારા વસૂલાતની પ્રક્રિયામાં મિલકતનો કબજો મેળવવો, તેની યોગ્ય મૂલ્યાંકન પ્રક્રિયા કરવી તથા યોગ્ય માધ્યમો દ્વારા તેની વસૂલાત/વેચાણ પ્રક્રિયા હાથ ધરવી સામેલ રહેશે. આ તમામ પ્રક્રિયાઓ ન્યાયસંગત, પારદર્શક અને કાયદેસરની રીતે હાથ ધરવામાં આવશે. ગીરો રાખેલી મિલકતનો કબજો માત્ર જરૂરી પૂર્વ નોટિસ આપ્યા બાદ જ લેવામાં આવશે. મિલકતનો કબજો મેળવતી વખતે કાયદા દ્વારા નિર્ધારિત તમામ પ્રક્રિયાઓ અને નિયમોનું સંપૂર્ણ પાલન કરવામાં આવશે.બેંક SARFAESI અધિનિયમ, 2002 હેઠળ જે બાકીદારોની ગીરો રાખેલી મિલકતનો કબજો પોતાના હસ્તક લે છે, તેવા બાકીદારો અંગેની માહિતી બેંકની વેબસાઇટ પર જાહેર કરશે.

3. મિલકતનું મૂલ્યાંકન અને વેચાણ/હરાજી

બેંક દ્વારા કબજામાં લેવામાં આવેલી મિલકતનું મૂલ્યાંકન તેમજ તેનું વેચાણ/હરાજી કાનૂની જોગવાઈઓ અનુસાર તથા ન્યાયસંગત અને પારદર્શક રીતે કરવામાં આવશે. મિલકતના વેચાણ/હરાજી બાદ જો બાકીદાર પાસેથી વસૂલ કરવાની કોઈ બાકી રકમ રહેતી હોય તો તે વસૂલ કરવાનો અધિકાર બેંકને રહેશે. મિલકતના વેચાણ/હરાજીમાંથી પ્રાપ્ત થયેલી રકમમાંથી સંબંધિત તમામ ખર્ચાઓ તથા બેંકની લેણી રકમની વસૂલાત કર્યા બાદ કોઈ વધારાની રકમ વધતી હોય અને બાકીદાર સામે બેંકનો અન્ય કોઈ દાવો બાકી ન હોય, તો આવી વધારાની રકમ બાકીદારને પરત કરવામાં આવશે.

૪. બાકીદારને બોજો મિલકત પરત મેળવવાની તક

બેંક પોતાની લેણી રકમની વસૂલાત માટે અંતિમ વિકલ્પ તરીકે જ ગીરો કરેલ મિલકતનો કબજો મેળવવાની કાર્યવાહી કરશે અને તેનો હેતુ બાકીદારને તેની મિલકતથી વંચિત કરવાનો રહેશે નહીં. તેથી, બેંકની સમયાંતરે અમલમાં રહેલી પોલિસી અને પ્રક્રિયા અનુસાર, મિલકતનો કબજો બાકીદારને પરત સોંપવા અથવા તે મિલકતને બોજામુક્ત કરવા બાબતે વિચારણા કરશે.

संपत्ति के पुनःकब्जा (Repossession) संबंधी नीति

१. बकायेदारों को नोटिस देने की प्रक्रिया

बैंक बकाया ऋणों की वसूली हेतु बकायेदारों को लिखित रूप से उचित नोटिस दिए बिना गिरवी रखी गई संपत्ति का कब्जा लेने सहित कोई भी कानूनी कार्रवाई प्रारंभ नहीं करेगी। बैंक गिरवी संपत्ति का कब्जा प्राप्त करने तथा ऋण वसूली के लिए लागू कानूनों एवं नियमों के अंतर्गत निर्धारित सभी प्रक्रियाओं का पालन करेगी। नोटिस में बकाया राशि के भुगतान हेतु निर्धारित समय-सीमा का भी उल्लेख किया जाएगा। यदि निर्धारित अवधि के भीतर भुगतान नहीं किया जाता है, तो बैंक संपत्ति का कब्जा प्राप्त करने के लिए आगे आवश्यक कानूनी कार्रवाई करेगी।

२. गिरवी रखी गई संपत्ति का कब्जा प्राप्त करने की प्रक्रिया

गिरवी रखी गई संपत्ति का कब्जा प्राप्त करने का उद्देश्य केवल बकाया ऋणों की वसूली करना है, न कि बकायेदार को उसकी संपत्ति से वंचित करना। गिरवी संपत्ति के कब्जे के माध्यम से वसूली की प्रक्रिया में संपत्ति का कब्जा प्राप्त करना, उसका मूल्यांकन कराना तथा उचित माध्यमों से उसकी वसूली/बिक्री की प्रक्रिया करना शामिल होगा। ये सभी प्रक्रियाएँ निष्पक्ष, पारदर्शी एवं विधिसम्मत तरीके से संपन्न की जाएंगी। गिरवी संपत्ति का कब्जा केवल आवश्यक पूर्व सूचना देने के बाद ही लिया जाएगा। संपत्ति का कब्जा प्राप्त करते समय कानून द्वारा निर्धारित सभी प्रक्रियाओं एवं नियमों का पूर्णतः पालन किया जाएगा। बैंक SARFAESI अधिनियम, 2002 के अंतर्गत जिन बकायेदारों की गिरवी संपत्ति का कब्जा अपने अधिकार में लेती है, ऐसे बकायेदारों से संबंधित जानकारी बैंक की वेबसाइट पर प्रकाशित करेगी।

३. संपत्ति का मूल्यांकन तथा बिक्री/नीलामी

बैंक द्वारा कब्जे में ली गई संपत्ति का मूल्यांकन तथा उसकी बिक्री/नीलामी कानूनी प्रावधानों के अनुरूप तथा निष्पक्ष एवं पारदर्शी ढंग से की जाएगी। संपत्ति की बिक्री/नीलामी के पश्चात यदि ऋणदाता से वसूल की जाने वाली कोई राशि शेष रहती है, तो उसे वसूल करने का अधिकार बैंक को रहेगा। संपत्ति की बिक्री/नीलामी से प्राप्त राशि में से संबंधित सभी व्ययों एवं बैंक की देय राशि की वसूली करने के पश्चात यदि कोई अतिरिक्त राशि बचती है तथा बकायेदार के विरुद्ध बैंक का कोई अन्य दावा लंबित नहीं है, तो ऐसी अतिरिक्त राशि बकायेदार को वापस कर दी जाएगी।

४. बकायेदार को गिरवी संपत्ति वापस प्राप्त करने का अवसर

बैंक अपनी देय राशि की वसूली के लिए गिरवी रखी गई संपत्ति का कब्जा केवल अंतिम उपाय (Last Resort) के रूप में ही प्राप्त करेगी तथा उसका उद्देश्य बकायेदार को उसकी संपत्ति से वंचित करना नहीं होगा। इसलिए, बैंक समय-समय पर लागू अपनी नीतियों एवं प्रक्रियाओं के अनुसार, बकायेदार को कब्जे में ली गई संपत्ति वापस सौंपने अथवा उक्त संपत्ति को मुक्त (Release) करने के संबंध में विचार करेगी।

Policy for Security Repossession

1. **Giving notice to borrowers**
   The Bank will not initiate any legal measures including repossession of the security without giving due notice in writing to the borrower for recovery of dues. The Bank shall follow all such procedures as required under law for recovery / repossession of security. The notice mentions the number of days within which the payment is to be made and also stipulates the time that is given to the borrower to pay the debt, failing which the Bank will proceed to take possession of the asset.

2. **Repossession of Security**
   Repossession of security is aimed at recovery of dues and not to deprive the borrower of the property. The recovery process through repossession of security will involve repossession, valuation of security and realization of security through appropriate means. All these would be carried out in a fair and transparent manner. Repossession will be done only after issuing the due notice. Due process of law will be followed while taking repossession of the property. The Bank shall display on its website information in respect of the borrowers whose underlying assets have been taken into possession by the Bank under the SARFAESI Act 2002.

3. **Valuation and Sale/Auction of Property**
   Valuation and sale/auction of property repossessed by the bank will be carried out as per legal provision and in a fair and transparent manner. The bank will have right to recover from the borrower the balance due if any, after sale /auction of property. Excess amount if any, obtained on sale/auction of property will be returned to the borrower after meeting all the related expenses provided the bank is not having any other claims against the customer.

4. **Opportunity for the borrower to take back the security**
   The bank will resort to repossession of security only for the purpose of realization of its dues as the last resort and not with intention of depriving the borrower of the property. Accordingly, the bank will be willing to consider handing over possession of property / releasing the property to the borrower as per the extant policy and procedure of the Bank.

The Co-Operative Bank of Rajkot Ltd.

Raj Bank

Multi State Co-Operative Bank

સર્વિસ ચાર્જીસ

w.e.f. 01.10.2026

ક્રમ નં.	બેંકીંગ સેવાઓ	સેવિંગ્ઝ એકાઉન્ટ	કરન્ટ એકાઉન્ટ	સીસી/ઓડી એકાઉન્ટ
૦૧	**સ્ટેશનરી ચાર્જીસ** **(ખાતું બંધ કરતી વખતે)**	રૂા. ૫૦/-	રૂા. ૧૦૦/-	કોઈ ચાર્જ નહીં
૦૨	**ચેકબુક ઈસ્યુ કરતી વખતે**	કોઈ ચાર્જ નહીં	ગત ત્રિમાસિકનું સરેરાશ બેલેન્સ રૂા. ૩ લાખ અથવા તેથી વધુ – કોઈ ચાર્જ નહીં ગત ત્રિમાસિકનું સરેરાશ બેલેન્સ રૂા. ૩ લાખથી ઓછું પ્રથમ વખત (૪૫ પાનાં) – કોઈ ચાર્જ નહીં બીજી વખત અને પ્રતિ પેઈઝ – રૂા. ૨.૦૦/- **નોંધ : કરન્ટ ખાતામાં બીજી વખત ચેકબુક જારી કરતી વખતે ઓછામાં ઓછાં ૧૫ પાનાં આપવા. ખાતાધારક વધુ માંગ કરે તો ૫ (પાંચ)ના ગુણાંકમાં ચેકબુકનાં પાનાં ઈસ્યુ કરવા.**	કોઈ ચાર્જ નહીં
૦૩	**ચેક રીટર્ન ચાર્જીસ** **(ગ્રાહકની ભૂલના કિસ્સામાં)** **આઉટવર્ડ રીટર્ન** **ઈન્વર્ડ રીટર્ન**	 રૂા. ૫૦/- રૂા. ૧૦૦/-	 રૂા. ૫૦/- રૂા. ૧૦૦/-	 કોઈ ચાર્જ નહીં કોઈ ચાર્જ નહીં
૦૪	**ઈસીએસ રીટર્ન - ઈન્વર્ડ રીટર્ન** **(ગ્રાહકની ભૂલના કિસ્સામાં)**	રૂા. ૧૦૦/-	રૂા. ૧૦૦/-	કોઈ ચાર્જ નહીં
૦૫	**રોકડ હેન્ડલીંગ ચાર્જીસ** **કાઉન્ટર ઉપર રોકડ જમા કરતી વખતે**	જો ત્રિમાસિક સરેરાશ બેલેન્સ રૂા. ૧ લાખ જાળવેલ હોય તો - કોઈ ચાર્જ નહીં જો રૂા. ૧ લાખનું ત્રિમાસિક સરેરાશ બેલેન્સ જાળવેલ ન હોય તો - **રોકડ જમા કરતી વખતે** – **ચાર્જીસ** દિવસ દરમ્યાન રૂા. ૯૯,૯૯૯/- સુધી – કોઈ ચાર્જ નહીં તે કરતાં વધુ – પ્રતિ લાખ રૂા. ૨૦/- (દિવસ દરમ્યાન મહત્તમ રૂા. ૨૫૦/-)		કોઈ ચાર્જ નહીં
૦૬	**DD/PO ઈસ્યુ કરતી વખતે**	ગત ત્રિમાસિકનું સરેરાશ બેલેન્સ રૂા. ૩ લાખ અથવા તેથી વધુ – કોઈ ચાર્જ નહીં ગત ત્રિમાસિકનું સરેરાશ બેલેન્સ રૂા. ૩ લાખ કરતાં ઓછું – રકમના ૦.૧૦% (પ્રતિ રૂા. ૧૦,૦૦૦) (ઓછામાં ઓછું રૂા. ૧૦/- અને વધુમાં વધુ રૂા. ૧૨,૫૦૦/-)		રકમના ૦.૧૦% (પ્રતિ રૂા. ૧૦,૦૦૦/-) (ઓછામાં ઓછું રૂા. ૧૦/- અને વધુમાં વધુ રૂા.૧૨,૫૦૦/-)
૦૭	**ચેકનું સ્ટોપ પેમેન્ટ ચાર્જ**	સીંગલ ચેક માટે પ્રતિ ઈસ્ટ્રુમેન્ટ રૂા. ૨૫/-(તમામ પ્રકારના ખાતામાં ખાતા દીઠ દિવસ દરમ્યાન મહત્તમ રૂા.૫૦૦/-)		
૦૮	**DD/PO ડુપ્લીકેટ / રદ કરવું**	રૂા. ૧૦૦/-		
૦૯	**એટીએમ / ડેબીટ કાર્ડ** **ડુપ્લીકેટ કાર્ડ ઈસ્યુ** **પીન જનરેશન**	 પ્રતિ કાર્ડ રૂા. ૧૨૦/- પ્રથમ વખત કોઈ ચાર્જ નહીં અને પુનઃ જનરેશન માટે રૂા. ૫૦/-		
૧૦	**સોલ્વન્સી સર્ટીફીકેટ**	પ્રતિ લાખ અથવા તેના ભાગ માટે રૂા. ૧૦૦/- (ઓછામાં ઓછું રૂા. ૧૦૦/- અને વધુમાં વધુ રૂા. ૧૫,૦૦૦/-)		
૧૧	**બીલ કલેક્શન (OBC/IBC)**	પ્રતિ રૂા.૧૦,૦૦૦/- ઉપર રૂા.૧૦/- + ટપાસ ચાર્જીસ + અન્ય બેંક દ્વારા વસુલાયેલ હોય તેવા અન્ય ચાર્જીસ		

૧૨	શેર	ડુપ્લીકેટ / ઈન-લ્યુ શેર સર્ટીફીકેટ	સભ્યપદ પ્રવેશ ફી (રેગ્યુલર સભ્ય)	નોમીનલ સભ્યપદ ફી
		રૂા. ૧૦/- (પ્રતિ શેર સર્ટીફીકેટ)	રૂા. ૨૫/- (પ્રતિ સભ્યપદ)	રૂા. ૨૫/-

૧૩. લોકર ભાડાની વિગત (રકમ રૂપિયામાં)

લોકરનો પ્રકાર	A	B	C	D	E	F	G	H	K
રાજકોટ : પંચનાથ રોડ, ગાંધીગ્રામ, સૌ. યુનિ. રોડ, સહકાર સોસાયટી, રણછોડનગર, મવડી ચોકડી, કોઠારીયા રોડ **અમદાવાદ :** નારણપુરા, મણીનગર સ્થળાંતરીત કઠવાડા, કે કે નગર સ્થળાંતરીત નિકોલ **બરોડા :** મકરપુરા **અન્ય :** જસદણ, મોરબી, જેતપુર, ઉપલેટા, ગોંડલ, જુનાગઢ, જામનગર, કેશોદ અને લોઠડા	૪૫૦/-	૯૦૦/-	૧૮૦૦/-	૩૬૦૦/-	---	---	---	---	---
વસો, નડીયાદ, આણંદ, ચાવલ તથા સુરેન્દ્રનગર	૨૨૫/-	૪૫૦/-	૯૦૦/-	---	---	---	---	---	---
અલ્કાપુરી અને દાંડીયા બજાર (બરોડા)	૪૫૦/-	૬૭૫/-	૯૦૦/-	૧૩૫૦/-	૧૮૦૦/-	૨૨૫૦/-	૨૭૦૦/-	૪૦૫૦/-	૪૫૦૦/-
બ્રેક ઓપન ચાર્જ	વાસ્તવિક ખર્ચ + રૂ. ૨૦૦/-								
લોકર કાર્ડ / ડુપ્લીકેટ કાર્ડ	રૂ. ૫૦/- પ્રતિ કાર્ડ								

ખાસ નોંધ :

૦૧. ખાતું બંધ કરતી વખતે પેમેન્ટ કરવામાં રાઉન્ડ ઓફમાં જો પ્રોબ્લેમ થતો હોય તો ૦૦.૯૯ સુધીનું રાઉન્ડ ઓફનો ડીફરન્સ GL Code - 9179 રાઉન્ડ ઓફ ખાતે પ્રથમ ઉધાર કરી જે તે ખાતામાં જમા કરવું અને ત્યારબાદ ખાતું બંધ કરી પૈસા ચુકવવા. (GL-9179 - રાઉન્ડ ઓફ ખાતે ક્યારેય જમા ન કરવું.)

૦૨. જો ક્લોઝર વખતે કોઈ ખાતાની બેલેન્સ સ્ટેશનરી ચાર્જીસની રકમ કરતા ઓછી હશે તો તેમાં રહેલી બેલેન્સ જેટલો સ્ટેશનરી ચાર્જ લેવો. (એટલે કે સ્ટેશનરી ચાર્જ રૂા.૫૦/૧૦૦ થી વધારે લેવો નહીં.)

૦૩. ડેથ ક્લેઈમ દ્વારા બંધ થતા કોઈપણ ખાતામાં ખાતુ બંધ કરતી વખતે કોઈપણ પ્રકારનો ચાર્જ લેવો નહીં.

૦૪. ઉપરોક્ત બધા જ ચાર્જ ઉપર જી.એસ.ટી. અલગથી ૧૮% લેખે લેવામાં આવશે, એટલે કે ઉપરોક્ત ચાર્જ Excluding GST Charges છે.

૦૫. જો કોઈ વખત કોઈપણ ખાતાની બેલેન્સ ચાર્જીસની રકમ કરતાં ઓછી હશે તો ચાર્જીસ ખાતામાં Lien Marked થશે.

૦૬. સ્ટાફના કોઈપણ એકાઉન્ટમાં ઉપરોક્ત સરક્યુલર મુજબનો ચાર્જ લાગશે નહીં. (લોકર ભાડા સિવાય)

૦૭. ઉપરોક્ત ચાર્જ સીબીએસ સીસ્ટમ દ્વારા લેવામાં આવશે. એ જો કોઈ કસ્ટમરને પરત આપવાના હોય તો એ સૌ પ્રથમ સીસ્ટમ દ્વારા જે તે ખાતે ચાર્જ ઉધારી લઈ લેવામાં આવશે, પરંતુ ત્યારબાદ ચાર્જ અંગેની રીવર્સ એન્ટ્રી જે તે બ્રાન્ચ મેનેજર / મેનેજર / એજીએમ / ડીજીએમ દ્વારા મેન્યુઅલી કરવાની રહેશે. તેમજ જે તે ખાતેદારને Relaxation નું કારણ પણ સીસ્ટમમાં નોંધવાનું રહેશે.

(Disclaimer)

આ અનુવાદ માત્ર વાચકોની સુવિધા, સમજણ તથા સંદર્ભ હેતુઓ માટે તૈયાર કરવામાં આવ્યો છે. મૂળ દસ્તાવેજની જોગવાઈઓ, શરતો અને વિગતોનું શક્ય તેટલું સચોટ અને વિશ્વસનીય ભાષાંતર પ્રસ્તુત કરવા માટે તમામ યોગ્ય કાળજી અને પ્રયત્નો કરવામાં આવ્યા છે. તેમ છતાં, આ અનુવાદિત આવૃત્તિને કોઈપણ સંજોગોમાં સત્તાવાર, અધિકૃત અથવા કાનૂની રીતે અમલપાત્ર (Legally Enforceable) દસ્તાવેજ તરીકે ગણવામાં આવશે નહીં. આ અનુવાદિત આવૃત્તિ અને મૂળ દસ્તાવેજ વચ્ચે કોઈપણ પ્રકારની વિસંગતિ, અસંગતતા, અર્થભેદ, અસ્પષ્ટતા, છૂટ, ત્રુટિ, ચૂક, અનુવાદજન્ય વિખવાદ અથવા અર્થઘટન સંબંધિત મતભેદ ઊભો થાય, તો તેવા તમામ સંજોગોમાં મૂળ દસ્તાવેજની જોગવાઈઓ, શબ્દરચના, અર્થઘટન અને સામગ્રીને જ સર્વોપરી, અંતિમ, અધિકૃત, પ્રમાણભૂત તથા બંધનકર્તા માનવામાં આવશે. અનુવાદિત આવૃત્તિના આધારે કરાયેલ કોઈપણ અર્થઘટન, દાવો, કાર્યવાહી અથવા હક્ક અંગેનો નિર્ણય મૂળ દસ્તાવેજની જોગવાઈઓને આધીન રહેશે.

The Co-Operative Bank of Rajkot Ltd.

Raj Bank

Multi State Co-Operative Bank

सर्विस शुल्क

w.e.f. 01.10.2026

क्रम नं.	बेंकींग सर्विसीझ	सेविंग्झ एकाउन्ट	करन्ट एकाउन्ट	सीसी/ओडी एकाउन्ट
०१	स्टेशनरी शुल्क (खाता बंध करते समय)	रू. ५०/-	रू. १००/-	कोई शुल्क नहीं
०२	चेक बुक जारी करना	कोई शुल्क नहीं	पिछली तिमाही का औसत बैलेंस रू. ३ लाख या उससे अधिक है – कोई शुल्क नहीं पिछली तिमाही का औसत बैलेंस रू. ३ लाख से कम हैं - पहली बार (४५ पृष्ठ) – कोई शुल्क नहीं दूसरी बार और फिर - प्रति पृष्ठ – रू. २.००/- **नोट: चालू खाते में दूसरी बार चेक बुक जारी करते समय कम से कम १५ पृष्ठ दिए जाने चाहिए। यदि खाताधारक अधिक की मांग करता है, तो चेक बुक के पृष्ठों को ५ के गुणकों में जारी करें।**	कोई शुल्क नहीं
०३	चेक रिटर्न शुल्क (ग्राहक त्रुटि के मामले में) जावक वापसी आवक वापसी	 रू. ५०/- रू. १००/-	 रू. ५०/- रू. १००/-	 कोई शुल्क नहीं कोई शुल्क नहीं
०४	ईसीएस रिटर्न - आवक रिटर्न (ग्राहक त्रुटि के मामले में)	रू. १००/-	रू. १००/-	कोई शुल्क नहीं
०५	कैश हैंडलिंग शुल्क काउंटर पर नकद जमा करने पर	यदि तिमाही औसतं बैलेन्स रु. १ लाख रखी जाती है - कोई शुल्क नहीं यदि १ लाख रुपये की तिमाही औसत शेष राशि नहीं रखी जाती है, - **नकद जमा** / **शुल्क** प्रतिदिन रू. ९९,९९९/- तक – कोई शुल्क नहीं उससे भी अधिक – रू.२०/- प्रति लाख (अधिकतम रू.२५०/-प्रतिदिन)		कोई शुल्क नहीं
०६	डीडी/पीओ जारी करना	पिछली तिमाही का औसत बैलेंस रु. ३ लाख या उससे अधिक है – कोई शुल्क नहीं पिछली तिमाही का औसत बैलेंस रु. ३ लाख से कम है। – राशि का ०.१०% (प्रति रु.१०,०००/-); (न्यूनतम रु. १०/- और अधिकतम रु. १२,५००/-)		राशि का ०.१०% (प्रति रु.१०,०००/-; न्यूनतम रु. १०/- और अधिकतम रु. १२,५००/-
०७	चेक का भुगतान रोकने के चार्ज	रु. २५/- प्रति निर्देश प्रति चेक रु. २५/- (सभी प्रकार के खातों में-अधिकतम रु. ५००/- प्रतिदिन/खाता)		
०८	डीडी/पीओ की डुप्लीकेट कॉपी/रद्दीकरण	रू. १००/-		
०९	एटीएम/ डेबिट कार्ड डुप्लिकेट कार्ड जारी करना पिन जनरेशन शुल्क	 रु. १२०/- प्रति कार्ड पहली बार मुफ्त और रू. ५०/- (दोबारा जारी करने के लिए)		
१०	सॉल्वेंसी सर्टिफिकेट	रु. १००/- प्रति लाख या उसका हिस्सा। (न्यूनतम रु. १००/- और अधिकतम रु. १५,०००/-)		
११	बील्स कलेक्शन (ओबीसी/आईबीसी)	रु. १०/- प्रति रु. १०,०००/- + रु. ३५/- डाक शुल्क + अन्य बैंक द्वारा लगाए गए अन्य शुल्क		

१२	शेर	डुप्लिकेट/इन-ल्यू शेयर प्रमाणपत्र	सदस्यता प्रवेश शुल्क (नियमित सदस्य)	नोमिनल सदस्य शुल्क
		रू. १०/- का प्रमाणपत्र	रू. २५/-	रू. २५/-

१३. लोकर का किराया

(रकम रूपिया)

लोकर का प्रकार	A	B	C	D	E	F	G	H	K
राजकोट : पंचनाथ रोड, गांधीग्राम, सौरा. युनि. रोड, सहकार सोसायटी, रणछोडनगर, मवडी चोकडी और कोठारीया रोड **अहमदाबाद** : नारणपुरा, मणीनगर स्थानांतरीत कठवाडा, के के नगर स्थानांतरीत निकोल **बरोडा** : मकपुरा **अन्य** : जसदण, मोरबी, जेतपुर, उपलेटा, गोंडल, जुनागढ, जामनगर, केशोद और लोठडा	४५०/-	९००/-	१८००/-	३६००/-	---	---	---	---	---
वसो, नडीयाद, आणंद, यावल और सुरेन्द्रनगर	२२५/-	४५०/-	९००/-	---	---	---	---	---	---
अल्कापुरी और डांडीया बजार **(बरोडा)**	४५०/-	६७५/-	९००/-	१३५०/-	१८००/-	२२५०/-	२७००/-	४०५०/-	४५००/-
ब्रेक ओपन चार्ज	वास्तविक चार्ज + रू. २००/-								
लोकर कार्ड / डुप्लीकेट लोकर कार्ड	रू. ५०/- प्रति कार्ड								

विशेष नोंध :

०१. खाता बंद करने के समय भुगतान में राउंड ऑफ समस्या के मामले में ००.९९ तक के अंतर का दौर जीएल कोड - ९१७९ राउंड ऑफ पर, सबसे पहले पैसे उधार लेना और उस खाते में जमा करना और फिर खाता बंद करके पैसे का भुगतान करना है। (जीएल ९१७९ - राउंड ऑफ ऑफ में कभी भी सबमिट न करें।

०२. यदि बंद होने के समय किसी खाते का बैलेंस स्टेशनरी शुल्क की राशि से कम है, तो उसमें शेष राशि के बराबर स्टेशनरी शुल्क लें। (यानी ५०/१०० रुपये से अधिक का शुल्क न लें।

०३. डेथ क्लेम से बंद किए गए किसी भी खाते में खाता बंद करते समय किसी भी प्रकार का शुल्क न लें।

०४. उपरोक्त सभी शुल्कों पर जीएसटी। यह १८% पर अलग से लिया जाएगा, यानी उपरोक्त शुल्क जीएसटी शुल्क को छोडकर यह है।

०५. यदि किसी भी समय किसी खाते का बैलेंस चार्ज की राशि से कम है, तो चार्ज खाते में Lien Marked किया जाएगा

०६. उपरोक्त परिपत्र के अनुसार कर्मचारियों के किसी भी खाते पर कोई शुल्क नहीं लिया जाएगा। (लॉकर किराए को छोड़कर)

०७. उपरोक्त शुल्क सीबीएस प्रणाली के माध्यम से लिया जाएगा। यदि इसे किसी ग्राहक को वापस करना है, तो शुल्क पहले सिस्टम द्वारा उधार लिया जाएगा, लेकिन फिर शुल्क के संबंध में रिवर्स एंट्री शाखा प्रबंधक/प्रबंधक/एजीएम/डीजीएम द्वारा मैन्युअल रूप से करनी होगी। साथ ही रीवर्स एन्ट्री का कारण CBS System में दाखिल करना होगा ।

(Disclaimer)

यह अनुवाद केवल वाचकों की सुविधा, समझ एवं संदर्भ के उद्देश्य से तैयार किया गया है। मूल दस्तावेज़ के प्रावधानों, शरतो तथा विवरणों का यथासंभव सटीक एवं विश्वसनीय अनुवाद प्रस्तुत करने हेतु सभी उचित सावधानियाँ एवं प्रयास किए गए हैं। तथापि, इस अनुवादित संस्करण को किसी भी परिस्थिति में आधिकारिक, प्रामाणिक अथवा विधिक रूप से प्रवर्तनीय (Legally Enforceable) दस्तावेज़ नहीं माना जाएगा। यदि इस अनुवादित संस्करण एवं मूल दस्तावेज़ के मध्य किसी भी प्रकार की विसंगति, असंगति, अर्थभेद, अस्पष्टता, लोप, त्रुटि, चूक, अनुवादजनित विवाद अथवा व्याख्या संबंधी मतभेद उत्पन्न होता है, तो ऐसी सभी परिस्थितियों में मूल दस्तावेज़ के प्रावधानों, शब्दावली, व्याख्या एवं विषय-वस्तु को ही सर्वोपरि, अंतिम, प्रामाणिक, मानक एवं बाध्यकारी माना जाएगा। अनुवादित संस्करण के आधार पर की गई किसी भी व्याख्या, दावा, कार्यवाही अथवा अधिकार संबंधी निर्णय मूल दस्तावेज़ के प्रावधानों के अधीन रहेगा।

The Co-Operative Bank of Rajkot Ltd.

Raj Bank

Multi State Co-Operative Bank

Service Charges

w.e.f. 01.10.2026

Sr. No.	Area of Banking Service	Saving A/c	Current A/c	CC / OD / A/c
01	**Stationery Charges** **(At the time of closure of a/c)**	Rs. 50/-	Rs. 100/-	No Charge
02	**Cheque Book Issuance**	No Charge	Previous Qty. Avg. Balance Rs. 3 Lakh or more – No Charge Previous Qty. Avg. Balance less than Rs. 3 Lakh 1st time (45 Leaf) – No Charge 2nd time and onwards - per leaf – Rs. 2/- **Note** : Current A/c માં 2nd time cheque book issuance કરતી વખતે minimum 15 leaf આપવા, જો A/c holder વધારે ડીમાન્ડ કરે તો ૫ (પાંચ)ના ગુણાંકમાં cheque book leaf issue કરવા.	No Charge
03	**Cheque Return Charges** (in case of Customer default) Outward Return Inward Return	 Rs. 50/- Rs. 100/-	 Rs. 50/- Rs. 100/-	 No Charge No Charge
04	**ECS Return - Inward Return** (in case of Customer default)	Rs. 100/-	Rs. 100/-	No Charge
05	**Cash Handling Charges** Cash Deposit at counter	**If qty. avg. balance maintain of Rs. 1 Lakh - No Charge** If Quarterly Avg. Balance not to be maintain of Rs. 1 Lakhs, then - **Cash Deposit** / **Charges** Upto Rs. 99,999/- per day – Free More than above – Rs. 20/- per lakh (Max. Rs. 250/- per day)		No Charge
06	**Issuance of DD / PO**	Previous Qty. Avg. Balance Rs. 3 Lakh or more – No Charge Previous Qty. Avg. Balance less than Rs. 3 Lakh – 0.10% of amt. (per 10,000/-) **(Min. Rs. 10/- & Max. Rs. 12,500/-)**		0.10% of amt. (per 10,000/-) **(Min. Rs.10/- & Max. Rs. 12,500/-)**
07	**Stop Payment of Cheque**	For Single Cheque Rs. 25/- Per Inst. **(In all type of A/c - Max. 500/- Per A/c Per Day)**		
08	**Duplicate / Cancellation of DD/PO**	Rs. 100/-		
09	**ATM / DEBIT CARD** Issuance of Duplicate PIN Generation Charges	 Rs. 120 per Card 1st time Free & Rs. 50/- (Re-generation)		
10	**Solvency Certificate**	Rs. 100/- Per Lakhs or part thereof (Subject to **Min. 100/-** and **Max. 15,000/-**)		
11	**Bill Collections (OBC/IBC)**	Rs. 10 per Rs. 10,000/- + Rs. 35/- Postage Charges + Any other Charges if other bank Charge		

12	SHARE	Duplicate / In-lieu of Share Certificate	Entrance Fees for membership (Regular)	Nominal Member Fees
		Rs. 10/- per Share Certifictate	Rs. 25/- per membership	Rs. 25/-

13. LOCKER RENT CHARGES

(Rs. in Amt.)

Locker Type	A	B	C	D	E	F	G	H	K
Rajkot : Panchnath Road, Gandhigram, Sau. Uni. Road, Sahakar Soci., Ranchhodnagar, Mavdi Chowkdi, Kothariya Road, **Ahmedabad :** Naranpura, Maninagar Shifted at Kathwada, KK Nagar Shifted at Nikol **Baroda** : Makarpura **Other** : Jasdan, Morbi, Jetpur, Upleta, Gondal, Junagadh, Jamnagar, Keshod & Lothada	450/-	900/-	1800/-	3600/-	---	---	---	---	---
Vaso, Nadiad, Anand, Yawal & Surendranagar	225/-	450/-	900/-	---	---	---	---	---	---
Alkapuri & Dandia Bazar **(Baroda)**	450/-	675/-	900/-	1350/-	1800/-	2250/-	2700/-	4050/-	4500/-
Break-open of Lockers	Actual Charges + Rs. 200/-								
Locker Card / Duplicate Card	Rs. 50/- per Card								

ખાસ નોંધ :

૦૧. ખાતું બંધ કરતી વખતે પેમેન્ટ કરવામાં રાઉન્ડ ઓફમાં જો પ્રોબ્લેમ થતો હોય તો ૦૦.૯૯ સુધીનું રાઉન્ડ ઓફનો ડીફરન્સ GL Code - 9179 રાઉન્ડ ઓફ ખાતે પ્રથમ ઉધાર કરી જે તે ખાતામાં જમા કરવું અને ત્યારબાદ ખાતું બંધ કરી પૈસા ચુકવવા. (GL-9179 - રાઉન્ડ ઓફ ખાતે ક્યારેય જમા ન કરવું.)

૦૨. જો ક્લોઝર વખતે કોઈ ખાતાની બેલેન્સ સ્ટેશનરી ચાર્જીસની રકમ કરતા ઓછી હશે તો તેમાં રહેલી બેલેન્સ જેટલો સ્ટેશનરી ચાર્જ લેવો. (એટલે કે સ્ટેશનરી ચાર્જ રૂા.૫૦/૧૦૦ થી વધારે લેવો નહીં.)

૦૩. ડેથ ક્લેઈમ દ્વારા બંધ થતા કોઈપણ ખાતામાં ખાતુ બંધ કરતી વખતે કોઈપણ પ્રકારનો ચાર્જ લેવો નહીં.

૦૪. ઉપરોક્ત બધા જ ચાર્જ ઉપર જી.એસ.ટી. અલગથી ૧૮% લેખે લેવામાં આવશે, એટલે કે ઉપરોક્ત ચાર્જ Excluding GST Charges છે.

૦૫. જો કોઈ વખત કોઈપણ ખાતાની બેલેન્સ ચાર્જીસની રકમ કરતાં ઓછી હશે તો ચાર્જીસ ખાતામાં Lien Marked થશે.

૦૬. સ્ટાફના કોઈપણ એકાઉન્ટમાં ઉપરોક્ત સરક્યુલર મુજબનો ચાર્જ લાગશે નહીં. (લોકર ભાડા સિવાય)

૦૭. ઉપરોક્ત ચાર્જ સીબીએસ સીસ્ટમ દ્વારા લેવામાં આવશે. એ જો કોઈ કસ્ટમરને પરત આપવાના હોય તો એ સૌ પ્રથમ સીસ્ટમ દ્વારા જે તે ખાતે ચાર્જ ઉધારી લઈ લેવામાં આવશે, પરંતુ ત્યારબાદ ચાર્જ અંગેની રીવર્સ એન્ટ્રી જે તે બ્રાન્ચ મેનેજર / મેનેજર / એજીએમ / ડીજીએમ દ્વારા મેન્યુઅલી કરવાની રહેશે. તેમજ જે તે ખાતેદારને Relaxation નું કારણ પણ સીસ્ટમમાં નોંધવાનું રહેશે.

સ્થળ : રાજકોટ
તારીખ : ૧૭.૦૯.૨૦૨૬
અમલ તારીખ : ૦૧.૧૦.૨૦૨૬

જુલી સાવલીયા
ચીફ એક્ઝીક્યુટીવ ઓફીસર

Disclaimer

આ અનુવાદ માત્ર વાચકોની સુવિધા, સમજણ તથા સંદર્ભ હેતુઓ માટે તૈયાર કરવામાં આવ્યો છે. મૂળ દસ્તાવેજની જોગવાઈઓ, શરતો અને વિગતોનું શક્ય તેટલું સચોટ અને વિશ્વસનીય ભાષાંતર પ્રસ્તુત કરવા માટે તમામ યોગ્ય કાળજી અને પ્રયત્નો કરવામાં આવ્યા છે. તેમ છતાં, આ અનુવાદિત આવૃત્તિને કોઈપણ સંજોગોમાં સત્તાવાર, અધિકૃત અથવા કાનૂની રીતે અમલપાત્ર (Legally Enforceable) દસ્તાવેજ તરીકે ગણવામાં આવશે નહીં. આ અનુવાદિત આવૃત્તિ અને મૂળ દસ્તાવેજ વચ્ચે કોઈપણ પ્રકારની વિસંગતિ, અસંગતતા, અર્થભેદ, અસ્પષ્ટતા, છૂટ, ત્રુટિ, ચૂક, અનુવાદજન્ય વિખવાદ અથવા અર્થઘટન સંબંધિત મતભેદ ઊભો થાય, તો તેવા તમામ સંજોગોમાં મૂળ દસ્તાવેજની જોગવાઈઓ, શબ્દરચના, અર્થઘટન અને સામગ્રીને જ સર્વોપરી, અંતિમ, અધિકૃત, પ્રમાણભૂત તથા બંધનકર્તા માનવામાં આવશે. અનુવાદિત આવૃત્તિના આધારે કરાયેલ કોઈપણ અર્થઘટન, દાવો, કાર્યવાહી અથવા હક્ક અંગેનો નિર્ણય મૂળ દસ્તાવેજની જોગવાઈઓને આધીન રહેશે.

यह अनुवाद केवल वाचकों की सुविधा, समझ एवं संदर्भ के उद्देश्य से तैयार किया गया है| मूल दस्तावेज़ के प्रावधानों, शरतो तथा विवरणों का यथासंभव सटीक एवं विश्वसनीय अनुवाद प्रस्तुत करने हेतु सभी उचित सावधानियाँ एवं प्रयास किए गए हैं| तथापि, इस अनुवादित संस्करण को किसी भी परिस्थिति में आधिकारिक, प्रामाणिक अथवा विधिक रूप से प्रवर्तनीय(Legally Enforceable) दस्तावेज़ नहीं माना जाएगा| यदि इस अनुवादित संस्करण एवं मूल दस्तावेज़ के मध्य किसी भी प्रकार की विसंगति, असंगति, अर्थभेद, अस्पष्टता, लोप, त्रुटि, चूक, अनुवादजनित विवाद अथवा व्याख्या संबंधी मतभेद उत्पन्न होता है, तो ऐसी सभी परिस्थितियों में मूल दस्तावेज़ के प्रावधानों, शब्दावली, व्याख्या एवं विषय-वस्तु को ही सर्वोपरि, अंतिम, प्रामाणिक, मानक एवं बाध्यकारी माना जाएगा| अनुवादित संस्करण के आधार पर की गई किसी भी व्याख्या, दावा, कार्यवाही अथवा अधिकार संबंधी निर्णय मूल दस्तावेज़ के प्रावधानों के अधीन रहेगा|

This translation has been prepared solely for the convenience, understanding, and reference of readers. Every reasonable care and effort has been made to provide an accurate and reliable translation of the provisions, terms, conditions, and details contained in the original document. However, this translated version shall not, under any circumstances, be considered an official, authoritative, or legally enforceable document. In the event of any discrepancy, inconsistency, variation in meaning, ambiguity, omission, error, oversight, translation-related conflict, or difference in interpretation between this translated version and the original document, the provisions, wording, interpretation, and contents of the original document shall prevail and shall be deemed final, authoritative, authentic, standard, and binding. Any interpretation, claim, action, proceeding, or determination of rights based on this translated version shall remain subject to the provisions of the original document.

તમારો વિશ્વાસ અમારા માટે મહત્વનો છે. વધુ માહિતી માટે કૃપા કરીને અમારી શાખાના મેનેજર/કર્મચારીનો સંપર્ક કરો.

आपका विश्वास हमारे लिए महत्वपूर्ण है। अधिक जानकारी के लिए कृपया हमारी शाखा के प्रबंधक/कर्मचारियों का संपर्क करें।

Your trust is important to us. For more information, please contact our branch manager/ staff.